

lijevo. Sve ozlijede su zaživotne. Liječnik dr. Dušan Zečević zaključuje da je smrt nastupila najmanje dva tjedna prije obdukcije.

Tijelo nepoznate osobe pod brojem 4 je Mijo Gojković, a liječnik obducent dr. Milovan Kubat ističe da su uzrok smrti mnogostruke strijelne rane vrata, tijela i udova koje su dovele do smrti istoga.

Mrtvo tijelo nepoznate osobe koje je označena pod brojem 5 je Josip Cicvara iz Klise. Uzrok smrti su mnogostruke strijelne ozlijede glave, trupa i udova, a nađena je i oguljotina s podljevom u predjelu čela što predstavlja laku tjelesnu povredu. Sve strijelne ozlijede su utvrđene za života, a bile su takvog intenziteta i karakteristika da su dovele do smrtnog ishoda.

DNK analizom utvrđeno je da je mrtvo tijelo osobe pod brojem 6 Jovan Popović, te je liječnik obducent dr. sc. Davor Strinović utvrdio da je isti zadobio prijelom nosnih kostiju i donje vilice, oguljotine i podljeve krvi glave, trupa i udova i strijelne ozlijede vrata i trupa koji su uzrokovali smrt istoga. Na lešu postoje višestruki prijelomi nosnih kostiju sa brojnim oguljotinama i podljevima u predjelu nosa, oguljotine u predjelu lijevog obraza, ispod uške, zatim lijeve strane čela, brojni podljevi krvi na leđima od lijeve lopatice prema desnom ramenu, u predjelu sredine leđa prutaste modrice i to lijevo nešto prema gore, a u sredini leđa i desno, po sredini i nešto dolje, zatim modrice u predjelu lijevog debelog mesa, lijeve natkoljenice, koljena i potkoljenice s prednje strane, unutarnje strane desne natkoljenice, a nađu se i manji podljevi u predjelu prednje lijeve strane grudnog koša iznad dojke, u visini dojke i nešto ispod. Utvrde se i podljevi bočne strane lijeve nadlaktice te lijeve i desne šake, a sve navedene povrede predstavljaju u svom zbiru teške i po život opasne tjelesne povrede.

Oštećenik Krajnović Jovo, sin Mije, u improviziranom zatvoru u Marinom Selu, zadobio je prijelom donje vilice, prijelom dva rebra nastala kao posljedice fizičkog mučenja i maltretiranja. Radi se o trostrukom prijelomu donje vilice koji prijelom je saniran operacijom.

Uvidom u osobne kartone za nestale osobe, utvrđuje se da postoje osobni kartoni mještana sela Kip za : Jovu Krajnović, Nikolu Krajnovića, Petra Popovića, Peru Novkovića, Milana Popovića, Miju Danojevića, Gojka Gojkovića, Nikolu Gojkovića, Branka Bunčića, Miju Gojkovića, Filipa Gojkovića, Jovu Popovića, Savu Gojkovića, Jovana Popovića, te Miju Krajnovića i Branka Stankovića.

Obitelj Jove Žestića, prijavila je njegov nestanak u ožujku 1992. u kojoj prijavi ističe da je dana 12. studenog 1991. iz mjesta Klise sa još nekoliko stanovnika i to Slobodanom Kukićem, Radom Gojkovićem, Savom Maksimovićem i Josipom Cicvara, Milkom Bunčić i Jekom Žestić odveden od strane pripadnika Hrvatske vojske, te su se u selo vratile Milka Bunčić i Jeka Žestić dok ostali nisu. Od navedenih osoba saznali su da su svi navedeni muškarci ubijeni u Marinom Selu.

Uvidom u dopis Ministarstva obrane – Uprava Vojne policije Klasa: POV 215-02/03-01/100 od 6. svibnja 2003. slijedi da su tijekom studenog 1991. u selu Kip djelovale

postrojbe Hrvatske vojske i to – Odred narodne zaštite općine Sirač, 52. samostalni bataljun, 24. mješoviti artiljerijski divizion, Izvidničko diverzantska satnija OZ Bjelovar, ATJPP Daruvar (Pjetlići) te Vod Vojne policije 69. bataljuna iz Pakraca. Dostavljen je spisak pripadnika 1. Voda 2. Čete 69. Bojne Vojne policije Pakrac prema kojem spisku slijedi da je zapovjednik voda bio Davor Šimić, zapovjednik 1. odjeljenja Voda Vojne policije bio je Pavao Vancaš dok je osim njih bilo još ukupno 35 pripadnika Vojne policije sa navedenog popisa s tim da su ka pripadnici navedeni i okrivljenici Tomica Poletto, Željko Tutić i Antun Ivezić.

Iz uvjerenja priloženog u spisu koje je izdala radna jedinica „Zapovjedništvo OG Pakrac“ Ur.broj: 1077-01-92-62 izdan u Garešnici 17. prosinca 1992. slijedi da je Damir Kufner načelnik SIS-a sa činom razvodnika, nalazi se u ratnoj jedinici „Zapovjedništvo OG Pakrac“ od 7. prosinca 1991. do 7. srpnja 1992. Navedeno uvjerenje potpisao je brigadir Josip Tomšić. Navedenu dokumentaciju dostavila je VSOA, Ministarstvo obrane Klasa: 804-01/07-01/10 31. listopada 2007. sa priloženom dokumentacijom i to dokumentom koji nosi zaglavlje Hrvatska vojska, Vojna policija Pakrac, Služba sigurnosti datum 24. studenog 1991. broj 07/91, a dokument nosi naslov „Zahtjev“ koji se upućuje Zapovjedništvu Vojne policije OZ Bjelovar. U zahtjevu se traže sredstva za jedinice Hrvatske vojske, Vojne policije Pakrac. Između ostalog traže se 33 komada obilježja i opasača Vojne policije, 43 pištolja, 39 automatskih pušaka, lisica, gumenih palica, zatim terensko vozilo tipa Pintzgauer, 4 komada Motorola, 43 komada bijelih futrola za pištolje i futrola za lisice, izrada pečata radi ovjere dokumenata Vojne policije Pakrac. Zahtjev potpisuje načelnik Damir Kufner, a žig nosi naziv povjerenik Vlade za općinu Pakrac i potpis - načelnik Damir Kufner.

Iz dokumenta koji nosi naslov izvještaj o saslušanju zatočenika Matijašević Đure, a u zaglavlju kojega stoji „Štab obrane za općinu Pakrac – Služba sigurnosti, Donja Obrjež 25. studenog 1991. broj 08/91 slijedi da je smještaj štaba obrane za općinu Pakrac bio u Donjoj Obrježi, a navedeni dokument u redoslijedu je odmah poslije dokumenta koje je kao načelnik potpisao Damir Kufner i u ovom izvještaju je naznačen kao izvjestitelj načelnik Službe sigurnosti, ali dokument nije potpisan.

Uvidom u dokument koji nosi u zaglavlju oznaku Republika Hrvatska, povjerenik Vlade za općinu Pakrac Klasa: 022-05/91-172/1, Ur.broj: 2162-03-91-1 sačinjen u Kutini 15. listopada 1991. slijedi da je donijeto rješenje o imenovanju Štaba TO Pakrac. Štab je imenovao povjerenik Delač Vladimir, a pripadnici Štaba su Antun Brkljačić, načelnik te ukupno 12 osoba od kojih je pod točkom 9. označen kao načelnik za sigurnost Damir Kufner.

Uvidom u podatke radne karte za pričuvni sastav koji je izdala Operativna zona Bjelovar postrojba 69. bataljuna VP pod rednim brojem 196 nalazi se ime Šimić Davora – zastavnika, datumom stupanja u HV 9. listopada 1991., a isti je zapovjednik voda Vojne policije - demobilizacija 1. veljače 1992. Pod rednim brojem 201 nalazi se ime Vancaš Josipa Pavao pristupio u HV 11. studenog 1991., a isti je zapovjednik odjeljenja - dočasnik. Pod rednim brojem 194 nalazi se Poletto Tomica, stupio u HV 19. kolovoza 1991. policajac.

Pod rednim brojem 199 nalazi se ime Tutić Željko, stupio u HV 19. kolovoza 1991. – policajac. Pod rednim brojem 181 nalazi se ime Ivezić Vladimira Antun, stupio u HV 5. kolovoza 1991. – policajac. Uz priloženu dokumentaciju nalazi se dokumentacija koja

ukazuje na pojedine funkcije u Vodu Vojne policije i to pod brojem 140 vodi se zapovjednik 1. voda 2. čete VP Šimić Davor, pod brojem 142 vodi se zapovjednik 1. odjeljenja 1. voda 1. čete Vancaš Pavao a kao policajci označeni su Ivezić Antun, Željko Tutić i Tomica Poletto.

Izvršena je radnja prepoznavanja od strane oštećenika svjedoka Krajnović Jove te je isti između 24 muške osobe među kojima su bili teče, četvrto, peto i šestookrivljenik postavljeni u raznim pozicijama i brojevima, prepoznao kao osobe koje su ih mučile, zlostavljale, priključivale na struju i dr. četvrtookrivljenika Tomicu Poletto i petookrivljenika Željka Tutića zv. Eki. Točnije prilikom drugog prepoznavanja (list spisa 1485) Jovo Krajnović je prepoznao Tomicu Poletta pod brojem 3, a na pitanje po čemu zaključuje da se radi upravo o Polettu, izjavio je da je taj Poletto bio mršav, srednje visok i da njih ima više braće. Kada su sve te osobe promijenile mjesto, svjedok je opet prepoznao četvrtooptuženika Tomicu Poleta, ovog puta kao osobu pod brojem 5. Nakon što je svjedok ponovno osmotrio novih 6 osoba među kojima se pod brojem 4 nalazio petooptuženik Željko Tutić, odmah ga je prepoznao kao osobu koja je bila u Marinom Selu i koja je sve tukla.

Dakle, kao što je već prije rečeno odvođenje civila iz sela Kipa odvijalo se od 13. do 16. studenog 1991. g. što su detaljno opisivali svjedoci Mlađa Popović-supruga Milana Popovića, Krajnović Mara-supruga Nikole Krajnovića, Spomenka Gojković-supruga Filipa Gojkovića, Mira Krajnović-kćerka Jove i sestra Mije Krajnovića, te preživjeli svjedoci Mijo Krajnović, Branko Stanković i Jovo Krajnović.

Odvođenje mještana iz sela Klise odvijalo se u vremenskom razdoblju od 12. do 15. studenog 1991. g. i o tome su govorili svjedoci Nada Žestić, Mira Sekulić, Milan Štrbac, Milka Bunčić, te vojnici Hrvatske vojske koji su mještane odvodili ili pak koji su znali o odvođenju mještana u Marino Selo, a to su Josip Komljenović, Marko Lujčić, Franjo Hadžim i Novokmet Zvonko.

Kao što to proizlazi iz iskaza svjedoka Franje Hadžima, zapovjednika voda koji je na tom području bio lociran, te Marka Lujčića i drugih pripadnika voda kojim je zapovijedao Franjo Hadžim, odvođenje mještana iz sela Klise nije vezano uz oduzimanje oružja već se radilo o izmještaju civila, a naredba je došla iz Donje Obriježi.

Iz iskaza svih navedenih svjedoka nesporno je utvrđeno da je iz sela Kipa u Marino Selo odvedeno 15 mještana, a iz mjesta Klise odvedeno je 8 mještana, te Nikola Ivanović iz Batinjana. Sve te osobe odvedene su u Marino Selo i smještene u podrum objekta - motela „Ribarska koliba“. Mještane sela Kipa uhićivali su pripadnici voda vojne pošte a baza istog voda je bila u Marinom Selu na ribnjacima u motelu „Ribarska koliba“, i to grupa stacionirana u Badljevini uz pomoć pripadnika iz baze. Nesporno je utvrđeno da je do prvog uhićenja došlo povodom saznanja o koptanju rovova trojice mještana sela Kipa da bi ostala uhićenja u mjestu Kip uslijedila prema popisu koji je imao Damir Jirasek i za koji je tvrdio da ga je dobio u bazi u Marinom Selu te pretpostavlja da je taj popis načinio njemu nadređeni I.opt. Damir Kufner. Također je jedno uhićenje civila bilo u prisutnosti Damira Kufnera koji je doveo pojačanje iz Marinog Sela, a to se dešavalo 15. studenog 1991. g. kada je uhićeno najviše civila. Da je Damir Jirasek govorio istinu o postojanju popisa proizlazi iz iskaza Koveljke Gojković, a također i iz iskaza pripadnika njegovog voda koji su tvrdili da je postojao popis kuća u koje su trebali ulaziti i tamo tražiti oružje. Posve je logično da je taj

popis mogao nastati jedino na način da su prve tri osobe koje su odvedene iz sela Kip u Marino Selo dale podatke o svojim mještanima tj. o tome tko ima oružje i gdje se to oružje nalazi, te je na osnovu njihova kazivanja vjerojatno taj popis i napravljen. Da se u Marinom Selu vršilo ispitivanje uhićenih civila do pojedinosti su opisali svjedoci Mijo i Jovo Krajnović.

Tijekom ovog postupka je također nedvojbeno utvrđeno da su sve osobe koje su dovedene u Ribarsku kolibu imale status civila.

Također je s obzirom na provedene dokaze nedvojbeno utvrđeno da su uslijed zlostavljanja od strane pripadnika voda koji je bio smješten u Marinom Selu umrli, odnosno ubijeni: Mijo Danojević-umro uslijed zatajenja srca zbog batina, Gojko Gojković, Branko Bunčić, Nikola Gojković, Mijo Gojković, Jovan Popović te Cicvara Josip čiji su leševi pronađeni 5. prosinca 1991. godine u blizini ribnjaka. Izvršenom obdukcijom mrtvnih tijela utvrđeno je da su umrli uslijed strijelnih povreda glave i trupa, a na tijelu su pronađena plavila, modrice i slično ili razbijena glava. Preživjeli svjedoci tj. oštećenici Jovo i Mijo Krajnović te Branko Stanković u svojim iskazima spominjali su da su sahranjivali leševe osoba koje su prepoznali kao Nikolu Krajnovića, Radu Gojkovića, Petra Popovića, Milana Popovića, Peru Novkovića i Savu Gojkovića.

Iz Klise se još vode kao nestali: Jovo Žestić, Savo Maksimović, Jovo Popović i Kukić Slobodan te Filip Gojković iz Kipa.

Nesporno je da su iz sela Kipa preživjeli mučenja u Marinom Selu Jovo i Mijo Krajnović, te Branko Stanković, Milka Bunčić i Jeka Žestić iz Klise te Nikola Ivanović iz Batinjana.

Da bi se uopće moglo govoriti tj. okvalificirati ponašanje optuženika kao pripadnika Hrvatske vojske odnosno djelatnika vojne policije treba utvrditi međunarodnu situaciju u kojoj se našla Republika Hrvatska u inkriminirano vrijeme. Opće je poznato da je tijekom 1991. godine započeo oružani sukob između regularnih oružanih snaga Hrvatske vojske i policije s jedne strane i naoružanih vojnih i paravojnih formacija pobunjenih hrvatskih Srba potpomognutih snagama i logistikom bivše JNA i dobrovoljaca Srbije i Crne Gore kao ostataka bivše Jugoslavije s druge strane. Za više je posve nesporno da je Republika Hrvatska nakon 8. listopada 1991. godine kada je formalno postala samostalna država bila u oružanom sukobu međunarodnog karaktera jer su na strani pobunjenih hrvatskih Srba sudjelovali dragovoljci i regularne postrojbe zajedno s logistikom iz strane države Srbije i Crne Gore koje su bile združene u zajedničku državu nakon raspada bivše Jugoslavije.

Tijekom ovog kaznenog postupka nesporno je utvrđeno da su mještani sela Kipa i Klise bili civili srpske nacionalnosti koji su dijelom uhićeni, a dijelom izmješteni i kao takvi dovedeni u Marino Selo, u motel „Ribarsku koliba“ na ribnjacima. Mještani sela Kipa uhićeni su pod sumnjom da pripremaju oružanu pobunu, pa je u tim trenucima bilo posve logično da kao takvi budu odvedeni u Policijsku postaju Daruvar da bi tamo bili procesuirani. Nešto slično je naknadno učinjeno sa Mijom i Jovom Krajnovićem te Brankom Stankovićem ali tek nakon što su bespravno danima držani u Ribarskoj kolibi i svakodnevno fizički i

psihički maltretirani. S druge pak strane, mještani sela Klise su također bili civili za koje su pripadnici hrvatskih postrojbi tvrdili da su morali biti po odluci Kriznog štaba izmješteni zbog ratnih zbivanja na tom području. Međutim, umjesto da su odvedeni u Crveni križ ili pak proslijeđeni nadležnim državnim tijelima koji su bili zaduženi za smještaj ljudi koji nisu imali kamo otići, pripadnici hrvatskih postrojbi su ih bez ikakvih opravdanih razloga odveli u Marino Selo. Međutim, sama ta činjenica što su civili, bez ikakvih stvarnih i opravdanih razloga, ničim na zakonu utemeljenim, iz čista mira dovedeni u Ribarsku kolibu u biti ne predstavlja ratni zločin. Ratni zločin predstavlja činjenica da su ti ljudi tamo protuzakonito zatvoreni u podrumke prostorije, neosnovano zadržani te zlostavljani i mučeni od strane pripadnika Hrvatske vojske. To su sve bili ljudi starije životne dobi, osim nekoliko osoba srednjih godina. I ne samo to, oni su po pričanjima preživjelih svjedoka ubijeni, a da su njihovi iskazi istiniti potvrđuju i pronađeni leševi u blizini Marinog Sela. Vijeće nije imalo nikakav razlog da ne vjeruje Miji i Jovi Krajnoviću te također i Branku Stankoviću kada su pričali na koji način i kako su zakapali leševe i kako su ti leševi izgledali.

Nema nikakvog spora da ovakvo postupanje hrvatskih vojnika prema civilima (nanošenje ozljeda, strijelnih rana, batinjanje u podrumskim prostorijama, polijevanje hladnom vodom, rezanje ušiju te priključivanje na struju) predstavlja ratni zločin protiv civilnog stanovništva jer se radi o nečovječnom postupanju prema civilnom stanovništvu, kako je to opisano u čl. 120. st. 1. OKZRH. Takvo postupanje počinjeno je za vrijeme oružanog sukoba i njime su prekršena pravila međunarodnog prava koja vrijede za vrijeme oružanog sukoba. Naime, ubijanje, mučenje i drugo zlostavljanje predstavlja kršenje čl. 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine jer je tom odredbom i zabranjeno da se u slučaju oružanog sukoba koji izbije na području jedne od visokih stranaka ugovornica prema civilima i ratnim zarobljenicima primjenjuje nasilje protiv života i tijela, osobito sve vrste ubojstva, sakaćenja, okrutnog postupanja i mučenja te povreda osobnog dostojanstva, te osobito uvredljivi i ponižavajući postupci, a ranjenici i bolesnici se moraju zbrinuti i njegovati.

Članak 13. navedene Konvencije propisuje da se odredbe ovog dijela odnose na sveukupno stanovništvo zemalja u sukobu, bez ikakvoga nepovoljnog razlikovanja, osobito s obzirom na rasu, državljanstvo, vjeroispovijest ili političko mišljenje i svrha im je da ublaže patnje prouzročene ratom.

Članak 32. navedne Konvencije propisuje, da su visoke stranke ugovornice suglasne da je svakoj od njih izričito zabranjeno poduzimanje bilo koje mjere takve prirode da prouzrokuje bilo tjelesne patnje ili istrebljenje zaštićenih osoba koje su u njihovoj vlasti. Ta se zabrana ne odnosi samo na ubojstva, mučenja, tjelesne kazne, sakaćenja i medicinske ili znanstvene pokuse nepotrebne za liječenje zaštićene osobe, nego i na sve druge okrutnosti bilo da ih čine civilni ili vojni službenici.

Imajući u vidu navedeno, posve je nesporno da su u radnjama pripadnika hrvatske vojske ostvarena sva objektivna obilježja kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Da bi se mogla utvrditi kaznena odgovornost sve šestorice optuženika vijeće je prvo trebalo utvrditi tko je od pripadnika hrvatske vojske bio stacioniran u motelu „Ribarska koliba“ u Marinom Selu, koji je to bio vod i tko je bio zapovjednik tim hrvatskim vojnicima.

S tim u svezi, vijeće je saslušalo brojne svjedoke kako bi se uopće moglo utvrditi da li je vod vojne policije pri 76. bataljonu ZNG Pakrac uopće egzistirao, na koji način je formiran, tko mu je bio zapovjednik te tko su neposredni počinitelji navedenih zločina.

Analizom iskaza saslušanih svjedoka, vijeće je nedvojbeno utvrdilo da se u konkretnom slučaju doista radilo o vodu vojne policije i hrvatskim vojnim policajcima.

Međutim, jedan veliki broj saslušanih svjedoka pokušao je uvjeriti vijeće da u inkriminirano vrijeme uopće na ribnjacima nije bio nikakav vod vojne policije te da je on formiran tek negdje sredinom prosinca 1991. godine. Tako su saslušani svjedoci - članovi Kriznog štaba obrane grada Pakraca, Duško Kliček i Špelić Željko, spominjali neku interventnu jedinicu koju je trebalo formirati za određene potrebe, a koja je kasnije trebala izrasti u vojnu policiju. Po njihovim riječima ta jedinica je bila ideja libijskog borca Gadafija koji je svojedobno ratovao u Libiji i imao veliko ratno iskustvo. On je po njima i bio zapovjednik tog početnog voda i odlučio da taj vod ima bazu u Marinom Selu. Gadafi je i birao najbolje ljude. O tome da je Gadafi bio zapovjednik toga voda govorio je i svjedok Josip Huška koji je u ratno vrijeme bio zapovjednik topništva 76. bataljona. Međutim, u njihovim iskazima se pojavljuju nelogičnosti nakon što su saslušani svjedoci Stjepan Klasnić – zapovjednik 76. bataljona te pukovnik Andrić - zapovjednik obrane Pakraca koji ne znaju za osnivanje takvog voda. Stjepan Klasnić je čak iskazao da je prvi puta vojnu policiju vidio u Donjoj Obriježi u mjesecu prosincu. O Gadafiju je govorio kao o izuzetnom borcu i zapovjedniku obrane Lipika koji je bio toliko zauzet situacijom na bojišnici da jednostavno nije mogao pored tih silnih obaveza zapovijedati nekom drugom jedinicom. Naime, Gadafi je bio zapovjednik prve satnije 76. bataljuna pri obrani grada Pakraca koja je jedinica bila stalno na prvoj crti bojišnice. Nelogično je da ostali članovi Kriznog štaba za obranu grada Pakraca ne znaju ništa što se događalo u Marinom Selu. Primjera radi, načelnik štaba Brkljačić je iskazao da mu nije ništa poznato o nekom vodu u Marinom Selu, no zna da je situacija bila vrlo teška. Svi ovi navedeni svjedoci su iskazali da je I.opt. Damir Kufner bio „sigurnjak“ tj. načelnik za sigurnost u štabu obrane Pakraca, što je posve nesporno jer to prizlazi iz priložene dokumentacije u ovom spisu.

Tako svjedok Atanasoski koji je bio savjetnik za sigurnost pri Uredu obrane grada Bjelovara, opisuje I.opt. Damira Kufnera kao vrijednog i sposobnog čovjeka koji je dostavljao sve informacije njemu, ali taj isti svjedok tvrdi da nije dobio nikakve informacije o hapšenjima u selu Kip jer bi u tom slučaju da je znao šta se tamo događa u svakom slučaju poduzeo potrebne radnje. Ovaj svjedok je u svom iskazu opisivao ulogu „sigurnjaka“ na terenu, te je u jednom trenutku spomenuo da vojnici na ratištu mogu smatrati „sigurnjaka“ svojim šefom jer je po prirodi stvari on njima bio nadređen u smislu da je mogao prijaviti svaku nepravilnost u ponašanju i djelovanju vojnika. Samim time su obični vojnici njega uvažavali kao autoritet, kao osobu koja može nešto važno učiniti. Međutim, navedeni svjedok je na kraju zaključio da u nekoj normalnoj situaciji „sigurnjak“ ne može biti zapovjednik niti jedne jedinice jer se to kosi upravo s njegovom funkcijom.

S druge pak strane, saslušani svjedok general Miroslav Jerzečić - zapovjednik Operativne zone Bjelovar, je u svom iskazu bio vrlo uvjerljiv. On je u istrazi a zatim i na glavnoj raspravi bio kategoričan da je upravo I.opt. Damir Kufner osnovao vod vojne policije u Pakracu, da je isti bio u SIS-u i kao takav da je imao vrlo značajnu ulogu u ustrojavanju

vojne policije u Pakracu. U tom smislu njegova zadaća je bila da okupi, izabere i ustroji vod, a što je inače uloga zapovjednika takvog voda. U jednom trenutku svjedok se pokušao ograditi od svojeg prijašnjeg iskaza navodeći da nije baš bio u potpunosti upoznat s faktičkim stanjem na terenu, ali je ipak nadodao da je u to vrijeme bilo uobičajeno da SIS osniva Vojnu policiju jer su oni organizacijski povezani i da je u biti vojna policija izvršni organ SIS-a. Kao zapovjednik operativne zone znao je da vojna policija u Pakracu egzistira od listopada ili početka studenog 1991. godine.

Saslušani svjedok Zdravko Heged koji je bio vojni policajac u studenom 1991. g. u Bjelovaru, a zatim od siječnja 1992. godine zapovjednik vojne operativne zone Bjelovar, opisao je kako se na početku rata na tom području osnivala vojna policija. On je bio posve jasan da se vojna policija osnivala po bataljonima a da je vod vojne policije u Pakracu tek u prosincu bio priključen Vojnoj policiji u Bjelovaru. On je također iskazao da su vojnu policiju na terenu osnivali „sigurnjaci“ koji su i određivali tko će biti zapovjednik voda. Tako mu je poznato da je u Pakracu za sigurnost bio zadužen Damir Kufner, a poznato mu je da je Davor Šimić bio zapovjednik voda vojne policije od prosinca 1991. godine.

Imajući u vidu navedeno, te analizom vojne dokumentacije priložene u ovom spisu za vijeće nije bilo nikakve dvojbe da je vod vojne policije pri 76. bataljonu osnovan koncem listopada 1991. godine po odluci Štaba obrane Pakrac. Vijeće prihvaća činjenicu da je ideja o osnivanju toga voda potekla od libijskog borca „Gadafia“ međutim, kroz iskaze brojnih svjedoka je posve nesporno da se on nikada nije pojavio a niti postrojio vod vojne policije u Marinom Selu. On nikada nije učestvovao u bilo kojoj akciji toga voda niti je pravio raspored punktova na kojem će pripadnici toga voda obavljati svoje kontrolne dužnosti. On jednostavno fizički nije mogao biti na dva mjesta jer je po riječima već prije navedenih svjedoka bio zapovjednik satnije koja je stalno bila na prvoj crti bojišnice i koja je vodila neprekidne borbe s neprijateljem koji je bio brojniji i bolje naoružan i stalno je prijetila opasnost da će na pojedinim crtama bojišnice doći do njihovog proboja. U svim tim žestokim borbama „Gadafijev život je stalno bio u opasnosti da bi na kraju i poginuo 28. studenog 1991. godine.

S druge pak strane, u konkretnom slučaju se uopće ne može govoriti o nekom interventnom vodu jer je tijekom ovog kaznenog postupka utvrđeno da pripadnici ovog voda uopće nisu djelovali na bojišnici niti u bilo kakvim borbama. Naime, nijedan od saslušanih svjedoka nijednom riječju nije tvrdio da bi ovaj vod uopće imao bilo kakvu vojnu intervenciju u studenom 1991. godine. Posve je nesporno da su pripadnici toga voda imali svoju bazu u Marinom Selu, u motelu „Ribarska koliba“ na ribnjacima, te da su vršili kontrolu na utvrđenim punktevima u Badljevinu, Gaju, Međuriću i Donjoj Obrježi. Na tim punktovima pripadnici ovoga voda su vršili sve radnje karakteristične za vojnu policiju. Oni su kontrolirali prolazak vozila i ljudi i imali vojna skladišta u kojima su spremali robu koju bi oduzimali na tim punktovima. Ovaj vod je u studenom brojio oko 25-30 članova i sudu poznati pripadnici toga voda u to vrijeme su bili: Davor Šimić, Gojko Brzica, Pavao Vancaš, Boris Čatak, Vlado Winkler, Boris Pleša, Damir Mihočinec, Goran Paurić, Antun Ivezić, Damir Čatak, Damir Jirasek, Miroslav Čatak, Ivo Tutić, Drago Lujić, Roberto Mateš, Željko Tutić, Albert Jirasek, Zdenko Laučan, Tomica Poletto, Goran Nikles, Zdravko Adžijević, Drago Pleša, Josip Plavček i Dražen Macura. Imena svih ovih osoba su utvrđena kroz iskaze saslušanih svjedoka koji su bili pripadnici voda. Kako se na službenom popisu nalaze imena

35 članova toga voda vijeće dozvoljava mogućnost da su ti ljudi sa službenog popisa u nekim trenucima i bili članovi voda jer su ljudi često dolazili i odlazili i brojčano stanje se često mijenjalo.

Kritičkom ocjenom i analizom svih provedenih dokaza za vijeće nije bilo nikakve dvojbe da su obrane sve šestorice optuženika usmjerene ka izbjegavanju kaznene odgovornosti i kao takve su neprihvatljive i neutemeljene jer su u suprotnosti sa svim izvedenim dokazima tijekom ovog postupka.

Prvooptuženik Damir Kufner u svezi kaznenog djela **pod toč. 1 presude** se brani da nije bio faktični zapovjednik voda jer je to posve nespojivo s njegovom funkcijom, načelnika za sigurnost štaba teritorijalne obrane Pakrac koju je u to vrijeme obavljao. Tvrdi da nije preuzeo nikakvu obvezu da vrši odabir i provjeru dragovoljaca sposobnih za vršenje zadataka vojnih policajaca, da se nije uključio u organiziranje i da nije faktično preuzeo zapovjedništvo postrojbe predmetnog voda. Također se brani da nije obaviješten od strane pripadnika voda vojne policije Damira Jiraseka o događanjima u selu Kip, te da samim time nije nikome naređivao da se civili iz tog mjesta uhite i odvedu u Marino Selo radi ispitivanja. Međutim, dokazi izvedeni tijekom ovog kaznenog postupka govore upravo suprotno.

Ključni svjedok Damir Jirasek koji je bio pripadnik voda vojne policije je do u pojedinosti opisao kako je vod vojne policije nastao, kako se u njega uključio, tko je njime faktički zapovijedao, od koga je sve dobivao naredbe i gdje je bila baza toga voda. On je od prvog trenutka vrlo jasno i nedvosmisleno tvrdio da je I.opt. Damir Kufner faktički zapovijedao tim vodom i da je od njega dobivao naredbe. Između ostalog svjedok je pojasnio kako je došlo do prvog dovođenja mještana sela Kip u bazu u Marinom Selu. Između ostalog svjedok je iskazao da je I.opt. Damir Kufner osobno sudjelovao u jednoj akciji odvođenja civila iz sela Kip kojom prilikom su odvedeni Mijo i Jovo Krajnović. On je objasnio kako je nakon prvog dovođenja mještana sela Kip dobivao popise imena iz baze koje mu je dostavljao ekonom Jovo Kosijer s točnim podacima u koje kuće u Kipu treba ulaziti, gdje se nalazi oružje, te koje sve stanovnike treba uhititi. Upravo ova djelatnost je posve spojiva s funkcijom Damira Kufnera, čiji zadatak je bio prvenstveno sigurnosne prirode i sasvim je logično da je, čuvši upravo od Damira Jiraseka da su uhićeni srpski civili koji su imali naoružanje i koji su kopali fortifikacijske utvrde, kao savjesni sigurnosni vojni djelatnik poduzeo sve one radnje koje je u tim trenucima i morao poduzeti. Za vijeće nije bilo nikakve dvojbe da ti popisi potječu upravo od Damira Kufnera kako je to od prvog trenutka Damir Jirasek i tvrdio. Tim više što je njegov iskaz potvrđen i kroz iskaz svjedoka Zlatka Adžijevića koji je tvrdio da je vidio popis u rukama Damira Jiraseka, a o tome popisu su govorile i supruge odvedenih civila iz Kipa u smislu da su se imena ljudi čije su kuće trebale biti pretražene i koji su trebali biti odvedeni čitala s popisa. Sasvim se nameće logičan zaključak da bi se došlo do imena ljudi s popisa trebalo je ispitati civile koji su odvedeni u Marino Selo.

Da je I.opt. Damir Kufner faktično preuzeo zapovjedništvo postrojbom vojne policije proizlazi iz iskaza niza svjedoka. Tako je svjedok Zlatko Aždijević, između ostalog, iskazao da mu je Damir Jirasek, dolazeći iz Marinog Sela, govorio da zapovjedi dobiva u bazi od Damira Kufnera. Pripadnik voda Albert Jirasek koji je učestvovao u uhićenjima civila u selu Kip također je spominjao Damira Kufnera u smislu da je imao dojam da Damir Kufner ima značajnu ulogu, te da bi bez pogovora prihvaćao sve njegove zapovijedi. Svjedok Paurić

Goran je također, između ostalog, govorio o ulozi Damira Kufnera kao zapovjednika predmetnog voda, a svjedok Damir Mihočinec je između ostalog iskazao da je u studenom sreo Damira Kufnera, te opisujući kako je bio odjeven između ostalog je rekao da je imao bijeli remen i da mu je govorio da se osniva vod vojne policije, da bi ovaj u isti i stupio krajem studenog 1991. godine. I svjedok Vlado Winkler je čuo da se osniva vod vojne policije sa zapovjednikom Kufnerom u koji je i on pristupio. Ovaj svjedok je decidirano iskazao da je imao 3 zapovjednika voda i to Kufnera, Šimića i Brzicu. I svjedoci Boris Pleša i Goran Dašek su spominjali Damira Kufnera kao zapovjednika voda vojne policije, a to su čuli od drugih pripadnika toga voda. Svjedok Zdravko Čatak je zajedno s braćom upravo od Damira Kufnera upućen u Marino Selo kako bi se priključio vodu vojne policije.

Čak je i Gojko Brzica, jedan od zapovjednika toga voda, objašnjavajući kako i na koji način se priključio tome vodu, spominjao Damira Kufnera tvrdeći da je upravo od njega i Lujanca dočekan u Kutini 6. studenog 1991. g. te je određeno da ode u vod vojne policije u Marino Selo gdje je bila baza voda. Ovaj svjedok navodi da se tamo nalazilo 20-30 ljudi i da je o njegovoj ulozi u ovome vodu s njim razgovarao upravo Damir Kufner i tom prilikom mu rekao da bi on trebao voditi analitiku voda vojne policije jer je za to bio stručan. Ovaj svjedok je zajedno s Damirom Kufnerom po vlastitim riječima od polovine studenog do pada Vukovara obilazio pojedine institucije tražeći pomoć kako bi se taj vod što bolje opremio. Iako je Gojko Brzica pokušao svojim iskazom pomoći I.opt. Damiru Kufneru iz njegovog iskaza se upravo vidi velika briga I.opt. Kufnera o tom vodu vojne policije, koji je čak radi njegovog opremanja odlazio i u Zagreb.

Da se I.opt. Damir Kufner i te kako brinuo o tom vodu vojne policije vidljivo je i iz dokumenta koji je sačinjen 24. studenog 1991. g. ur. broj 07/91, a u zaglavlju dokumenta stoji: „HRVATSKA VOJSKA, VOJNA POLICIJA PAKRAC, SLUŽBA SIGURNOSTI. Ovim pismenom Damir Kufner traži od zapovjedništva vojne pošte Operativne zone Bjelovar za svoj vod vojne policije oružje, uniforme, vozila, i to sve za 43 osobe. Upravo je iz ovog dokumenta vidljivo da se ovdje ne radi o nikakvoj interventnoj grupi već upravo o vodu vojne policije koji je osnovan tijekom listopada i studenog 1991. g., a svoju funkciju načelnika za sigurnost I.opt. Kufner je očigledno izjednačio sa zapovjedništvom voda vojne policije. Nema sumnje da je on bio faktični zapovjednik voda tj. da se kao načelnik sigurnosti nametnuo izabranim ljudima kojima je u biti i zapovijedao.

I II.opt. Davor Šimić, jedan od zapovjednika voda vojne policije, spominje u svom iskazu Damira Kufnera. Tvrdi da je njega u vod vojne policije pozvao upravo Damir Kufner kao osobu koja bi bila podobna za zapovjednika, obzirom na njegovo stručno znanje.

Svjedok Nikola Ivkanec, šef policijske stanice u Daruvaru u to kritično vrijeme, također spominje Damira Kufnera navodeći, između ostalog, da je čuo od Damira Jiraseka, da je Damir Kufner zapovjednik voda vojne policije, da se baza nalazi u Marinom Selu, a ovaj mu je do u pojedinosti opisao kako je i zbog čega došlo do uhićenja srpskih civila u selu Kip, u svezi čega je Nikola Ivkanec sačinio i izvješće koje se nalazi u ovom spisu.

Zbog događaja u Marinom Selu uhićen je Damir Jirasek od strane djelatnika Policijske stanice Daruvar o čemu su do u pojedinosti govorili svjedoci Nikola Ivkanec, Željko Ament i Miroslav Guberović. Nakon što je s njim obavljen razgovori kad je shvatio da

ga je u biti prijavio I.opt. Damir Kufner, Damir Jirasek je očigledno bio jako povrijeđen jer je odmah potom tražio upravo Damira Kufnera da s njim razjasni činjenice zbog čega je on priveden u Policijsku postaju na razgovor. Posve je logično da je on to učinio zbog toga što je upravo I.opt. Damir Kufner bio njemu faktični zapovjednik, od koga je dobivao naredbe, a poslije ga prijavio i sasvim je opravdana njegova ljutnja. Da je stvar bila izuzetno ozbiljna govore iskazi brojnih svjedoka, učesnika toga događaja, jer je Damir Jirasek sa sobom poveo nekoliko dobro naoružanih vojnika upravo s ciljem da uhiti Damira Kufnera. Da je do tog susreta došlo u Poljani i to negdje između 20. i 22. studenog 1991. govore i svjedoci Lujanac i Gamauf, a očigledno je da se radilo o žučnoj raspravi. Čak je i sam Kufner u svom iskazu rekao da tom prilikom Lujanac koji je bio na njegovoj strani nije bio naoružan puškom moglo je biti svega .

Imajući u vidu sve navedeno za vijeće nema nikakve sumnje da je upravo I.opt. bio faktični zapovjednik voda vojne policije i da je upravo on naredio dovođenje civila iz Kipa, nakon saznanja i hvatanja prve trojice civila koji su odvedeni u Marino Selo radi ispitivanja o posjedovanju oružja. Nesporno je da je I.opt. Damir Kufner sudjelovao i u akciji dovođenja pojedinih civila iz Kipa za koje Damir Jirasek tvrdi da se dogodilo kad je bila veća akcija i kad su tom prilikom dovedeni Mijo i Jovo Krajnović i drugi. Očigledno je da je I.opt. Kufner 15 studenog još bio na području Pakraca, tj. da je sudjelovao u tim operacijama. I stoga mu je bilo dobro poznato da se u Marinom Selu nalaze civili iz Kipa i Klise. Naime, do 15. studenog 1991. godine iz Kipa su dovedeni Petar Popović, Nikola Krajnović, Milan Popović i Branko Bunčić, i upravo iz njihovih iskaza Kufner je saznao imena ostalih civila iz Kipa koji su u selu držali oružje i upravo je on naredio Jiraseku i drugima da izvrše pretragu sela i dovedu radi ispitivanja druge srpske civile. Samim time posve je nesporno da je pod ovom točkom optužnice Damir Kufner ostvario obilježja kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH jer je naredio protuzakonita zatvaranja civilnog stanovništva, što predstavlja obitelježa kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Iako je većina saslušanih svjedoka, pokušavajući pomoću I.opt. Kufneru, tvrdila da je libijski borac Gadafi bio zapovjednik toga voda iz gore navedenih činjenica proizlazi posve drugačije činjenično stanje. Naime, Gadafi je bio zapovjednik 1. satnije koja je u inkriminirano vrijeme bila na prvoj liniji bojišnice i u stalnim borbama tako da on jednostavno nije imao vremena da se bavi vodom vojne policije u Marinom Selu. On nikad nije postrojio taj vod, nije provodio nikakvu obuku s tim vojnicima, i nije nikad poveo tu jedinicu na prvu crtu bojišnice.

S druge pak strane Damir Kufner je od svojih suboraca i nadređenih zapovjednika okarakteriziran kao izuzetno sposobna osoba koja je svoj zadatak shvatila izuzetno odgovorno, stalno je bio na terenu prateći situaciju, skupljajući informacije i posve je nesporno da se kao takav nametnuo vodu i smatrao ga svojim, a pojedinci iz tog voda su očigledno izvršavali njegove zapovjedi.

Što se tiče kaznenog djela pod **toč. 2 presude** za vijeće je, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, posve nesporno da je I.opt. Damir Kufner kao faktični zapovjednik znao da su civilne osobe zatočene u podrumu motela u Marinom Selu, znao je da je nezakonito tamo ih držati, da bi mogli biti mučeni i psihički zlostavljani , što se u biti i

dogodilo, i kao takav propustio je poduzeti sve potrebite mjere da se takva postupanja spriječe i suzbiju, i samim time je pristao na sve nastupjele posljedice (Klisa – stanovnici su bili u podrumu od 15. 11. – znao je za njih).

Vijeće prihvaća dio njegove obrane, kao i dio iskaza Gojka Brzice, da je Damir Kufner tijekom studenog 1991. g. išao u Zagreb tražiti pomoć za vojsku na pakračkom području, ali je posve nesporno, a s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, da je u studenom mjesecu često dolazio na područje Pakraca i Donje Obriježi, što proizlazi iz niz utvrđenih i već navedenih činjenica. To proizlazi između ostalog i iz već prije navedenog dopisa od 24. studenog 1991. kojim traži oružje i opremu za vod vojne policije, iz službene bilješke koju je napravio Duško Kliček 23. studenog 1991., a proizlazi i iz iskaza Damira Jiraseka i drugih svjedoka koji su sudjelovali u sukobu Damira Jiraseka i I.opt. Damira Kufnera u Poljani kad ga je Damir Jirasek pokušao uhititi.

Samim time nikako se ne može prihvatiti njegova obrana da o događanjima u Marinom Selu nema nikakvih saznanja, tim više što je čuo iz Policijske postaje Daruvar da se traže Mijo i Jovo Krajnović iz Kipa i da se trebaju dovesti u Policijsku postaju Daruvar, a što je i učinjeno 25. studenog od strane Poletto Tomice i još dvojice neidentificiranih pripadnika voda. Kao faktični zapovjednik on unatoč svih tih saznanja ništa ne poduzima da utvrdi što se događa s tim civilima koji su tamo nedvojbeno dovedeni. Upravo suprotno, on pokušava sakriti sve tragove tih događanja. Da u SZUP-u Bjelovar nema nikakvih dokumenata o odvođenju civila proizlazi i iz iskaza SIS-ovca Atanasosokog koji je decidirano u svom iskazu ustvrdio da nije bio obaviješten o događajima u Marinom Selu, a da je bio obaviješten ta bi obavijest trebala uslijediti upravo od organa sigurnosti s područja Pakraca. Odmah se može postaviti opravdano pitanje kako to o tako važnim događanjima nema nikakvih informacija kad je, po riječima brojnih hrvatskih boraca, Damir Kufner bio izuzetno sposobna i vrijedna osoba i kao sigurnjak bio uvijek na svakom mjestu i pratio sve što se događa. Odgovor se nameće sam po sebi. O događajima u Marinom Selu nema nikakvih informacija upravo zbog činjenice što je Damiru Kufneru bilo u interesu da se sve to što je učinjeno zataška. Tijekom ovog kaznenog postupka nije dokazano da je Damir Kufner naredio zlostavljanje, mučenje, i u krajnjem ishodu ubijanje civila iz Kipa i Klise, i ovo vijeće prihvaća mišljenje državnog odvjetništva da se sve to dogodilo mimo njegovog znanja i volje. Međutim, Damir Kufner je kao zapovjednik bio dužan nakon saznanja za navedene protupravnosti poduzeti sve radnje da se daljnje zlostavljanje i protupravnosti spriječe (prvenstveno u odnosu na preživjele), a također da se za počinjeno i učinjeno zlostavljanje počinitelji kazne. On je također bio dužan poduzeti sve radnje da se takve protupravnosti ne ponove, da se pronađu neposredni počinitelji i da onda budu kažnjeni. Njegovo propuštanje sastoji se u nepoduzimanju nikakvih zapovjednih radnji kako bi se takvo protupravno postupanje njegovih podređenih suzbilo, spriječilo i kaznilo. Svojim nečinjenjem tj. propuštanjem poduzimanja potrebnih zapovjednih radnji I.opt. Damir Kufner je pristao na posljedice koje su i uslijedile. Svojim nečinjenjem pokazao je veliki stupanj ravnodušnosti zbog nastupanja zabranjenih posljedica i samim time prešutno odobrio takvo protupravno postupanje i pristao na nastupanje tih posljedica. Očigledno da je postupao s eventualnim umišljajem, tj. s neizravnom namjerom. Samim time počinio je kazneno djelo pod toč. 2. ove presude tj. kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. u svezi s čl. 28. OKZRH.

Drugooptuženiku Davoru Šimiću stavljeno je na teret kazneno djelo pod toč. 3 presude, tj. da je, iako je bio dužan, propustio spriječiti da se prema civilnom stanovništvu

nečovječno postupa i da se isto protuzakonito zatvora, čime je kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH, u svezi s čl. 28. OKZRH, dakle, da je počinio kazneno djelo po zapovjednoj odgovornosti.

Kao to je već bilo rečeno II.opt. se brani da je u studenom 1991. g. bio samo pripadnik voda vojne policije, bez ikakvih zaduženja, a Damir Kufner ga je odveo do ribnjaka u Marinom Selu gdje ga je upoznao s čovjekom po nadimku Gadafi, kojeg mu je predstavio kao zapovjednika. Međutim, Gadafi nije provodio nikakvu obuku s vojnicima, i vidio ga je samo u par navrata. Nekoliko dana boravio je u Marinom Selu, a potom otišao u Zagreb rješavati privatne probleme oko fakulteta, gdje je bio do 23. studenog 1991. godine. Posebno je istaknuo da je postao zapovjednik voda vojne policije tek 8. 12. 1991. g. iako se u dokumentaciji vodi kao zapovjednik od 1. 12. 1991. godine. U motelu je zatekao 4 civila čija imena su navedena u optužnici, i to 2 muškarca i dvije žene srpske nacionalnosti. Brani se da ih je htio odvesti u Crveni križ, ali su oni sami tražili da ostanu u motelu u kojem su imali sobu sa sanitarnim čvorom, a hranili su se kao i vojnici. Kao civili mogli su se kretati kamo god su željeli, jer nije bilo nikakve žičane ograde koja bi sprečavala njihovo kretanje. Nije mu poznato kako su ti civili došli u motel, i nije se s njima previše bavio jer je imao mnoštvo drugih obveza. Tvrdi da se prema njima nije nečovječno postupalo i da su u svakom trenutku mogli otići iz motela.

Nakon provedenog dokaznog postupka vijeće je utvrdilo da je Davor Šimić do 1. 12. 1991. g. imao status vojnog policajca s plaćom izjednačenom s ostalim pripadnicima voda, a u razdoblju od 1. 12. 1991. do 31. 1. 1992. g. bio je formalni i faktični zapovjednik 1. voda 2. čete 69. bataljuna vojne policije Operativne zone Bjelovar. To proizlazi iz vjerodostojne dokumentacije, iskaza saslušanih svjedoka i obrane I.opt. Damira Kufnera koji je u istrazi istakao da je Davor Šimić pozvan kako bi bio zapovjednik voda vojne policije jer je imao obrazovanje u bivšoj JNA, ali Gadafi nije baš bio zadovoljan njime zbog njegove mladosti i neiskustva (mekoće). I saslušani svjedok Duško Kliček je iskazao da je Šimić već bio u postrojbi nakon obavljenog posla u Zagrebu, oko 22. studenog 1991. godine.

Po mišljenju vijeća ključni svjedok u ovom kaznenom postupku je oštećenica Milka Bunčić koja je u motelu provela više od 4 mjeseca i samim time najbolje je upoznata sa svim onim događajima koji su se odvijali u samom motelu. Ona je u svom iskazu govorila da je Davor Šimić još u studenom dolazio u motel u Marinom Selu, tako da je znao da se muče zatočeni civili, ali ništa nije poduzeo u svezi toga. Ona je u svom iskazu kao jednog od zapovjednika voda u studenom navela Davora Širca, studenta veterine, koji je poslije napustio mjesto zapovjednika i otišao dalje studirati. Iako je svjedokinja navela prezime Širac iz utvrđenih dokaza proizlazi da se radi o Davoru Šimiću. Međutim, za državno odvjetništvo to nije bio relevantan podatak, jer je iz vjerodostojne dokumentacije utvrđeno da je Davor Šimić postao zapovjednik tek 1. 12. 1991. godine.

Dakle, imajući u vidu navedeno nesporno je da je II.opt. Davor Šimić, prije nego što je postao zapovjednik voda vojne policije, kao pripadnik tog voda znao za zlostavljanja civila u mjesecu studenom. Također je, kada je postao zapovjednik, kako je to sam iskazao, znao da se u Marinom Selu još uvijek nalaze zatočeni Milka Bunčić, Jeka Žestić, Nikola Ivanović i Branko Grujić. Iako se II.opt. brani da su ti civili bili slobodni i da

su mogli otići kamo žele, a to su tvrdili i drugi pripadnici voda vojne policije vijeće svim tim iskazima nije poklonilo vjeru. Naime, posve je logično da su oni, kao osobe koje su prisilno dovedene u Marino Selo, bili pod stalnom paskom prisutnih vojnika i da nisu mogli svojevolumno otići. Svjedokinja Milka Bunčić je do u pojedinosti opisala što im se sve događalo u Marinom Selu, kako su bili skrivani kada bi dolazile pojedine delegacije u Marino Selo, kako su morali čistiti cipele, cijepati drva, čistiti prostorije, a po noći su svi četvero bili zaključavani u istu prostoriju, u kojoj su vršili i nuždu u istu posudu. Da nije bilo tako kako Šimić i drugi pripadnici voda tvrde govori i činjenica da je tijekom veljače 1992. godine Milka Bunčić pobjegla iz motela, a kad su je hrvatski vojnici pronašli nisu je pustili da ide dalje nego su je prisilno vratili u motel, gdje ju je za kaznu III.opt. Pavao Vancaš istukao (kazneno djelo pod toč. 5 presude) što je tijekom ovog kaznenog postupka nedvojbeno utvrđeno.

Dakle, nesporno je utvrđeno da je II:opt. Davor Šimić, za vrijeme oružanog sukoba propustio spriječiti da se prema civilnom stanovništvu nečovječno postupa i da se isto protuzakonito zatvara, čime je kršio pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba i time ostvario sva obilježja kaznenog djela koje mu je predmetnom optužnicom stavljeno na teret.

Trećeoptuženiku Pavlu Vancašu, zvanom Dida, je stavljeno na teret kazneno djelo pod toč. 5. presude, tj. da je za vrijeme oružanog sukoba mučio i nečovječno postupao prema civilnom osobama, nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, kršeći time pravila međunarodnog prava, čime je počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Trećeoptuženik se brani da se tek nakon 15. siječnja 1992. g. preselio u motel u Marinom Selu, te da je tu zatekao 4 civila i to dvije žene i dva muškarca starije dobi. Nije znao njihovu nacionalnost, a poslije su mu u razgovoru te osobe rekle da su im kuće spaljene i da se nemaju gdje vratiti. Jednog dana, za vrijeme njegovog dežurstva, nestala je jedna od tih žena (Milka Bunčić), pa su ga suborci zafrkavali da je loše obavljao dežurstvo. To ga je jako razljutilo tako da je tu ženu koju su nakon nekog vremena pronašli i vratili u motel, refleksno dva puta ošamario. Svjestan je da to nije trebao učiniti i žao mu je što je to uradio i sada se kaje jer inače nema običaj tući žene. Poriče da ju je tukao gumenom palicom po leđima. Poslije se III.opt. ispravio pa je svojoj obrani nadodao da je u stvario bio ljut na tu ženu što je krenula prema miniranom području gdje je mogla poginuti i 2 puta ju je ošamario više iz opravdanog straha što joj se sve moglo dogoditi jer je njezina obitelj mogla ostati bez supruge i majke. U cijelosti je porekao da je drugu dvojicu civila (Nikolu Ivanovića i Branka Grujića) tjerao da se tuku, a također nijednog od njih dvojice nije nikad osobno udario.

Iako je III.opt. djelomično priznao kazneno djelo koje mu je stavljeno na teret, vijeće ni u kom slučaju nije moglo prihvatiti ovakvu njegovu obranu jer je ona posve nelogična i posve u suprotnosti s utvrđenim činjeničnim stanjem. Naime, Milka Bunčić je do u pojedinosti opisala zašto je morala pobjeći iz Marinog Sela, a njezinom iskazu vijeće je u cijelosti poklonilo vjeru jer je isti logičan i u skladu sa drugim provedenim dokazima.

U svom iskazu je navela da je negdje u veljači 1992. g. krišom čula Didu kako drugoj dvojici muških zatvorenika krišom govori da se te noći mogu „zabaviti s njom“, jer je

u podrumu bio krevet i da želi da oni s njom imaju grupni seks. Kako se bojala nije čekala noć već je za vrijeme večere pobjegla. Ujutro ju je jedan vojnik po imenu Boro uhvatio i vratio natrag u motel. Rekao joj je da se Dida raduje što će je vidjeti i da je pripremio punu gajbu piva. Kod motela su je ostali vojnici izvukli iz automobila i opkolili. Dida ju je odveo u sobu i počeo tući inzistirajući da kaže zašto je pobjegla. On ju je jedini tukao i to najprije rukama, a onda i gumenom palicom koju je izvukao iza pojasa. Pokušala se sakriti tako da je čučnula, a on ju je tukao palicom po leđima. Zatim je u sobu ušao zapovjednik Gojko Brzić (zapravo se radi o zapovjedniku Gojku Brzici), zaustavio batinjanje i poslao Didu van. Svjedokinja je također vidjela Didu kako u jutarnjim satima, negdje u veljači 1992.g. prisiljava civile Nikolu Ivanovića i Branka Grujića da tuku jedan drugoga. On ih je prisilio da se tuku, gaze i udaraju jedan drugoga, a kako nije bio zadovoljan vikanjem Nikole Ivanovića on osobno ga je nastavio tući u prsa tako da se Nikola dva tjedna žalio da ne može disati kako treba.

Preživjela svjedokinja Milka Bunčić je polupismena i neuka osoba i po mišljenju vijeća nije imala nikakvog interesa da izmišlja događaje, a niti imena, odnosno nadimke osoba koje su je zlostavljale. Ona je već haškim istražiteljima 24. 5. 1996. godine do u pojedinosti opisala što joj se sve događalo u Marinom Selu, a kod tog svog iskaza u načelu je ostala i prilikom saslušanja preko video veze, iako je tada očigledno bila jako uplašena upućenim prijetnjama. Sasvim je logično da se zbog protoka vremena sjećala puno manje pojedinosti nego prije, a i strah je učinio svoje.

Imajući u vidu navedeno, vijeću je obrana III.opt. posve neprihvatljiva, a razlozi koje je naveo zašto je pljusnuo dva puta svjedokinju Bunčić posve neuvjeljivi.

Naime, sam III.opt. je iskazao da su ga suborci zafrkavali da je loše obavljao dežurstvo kad mu je baba pobjegla. Postavlja se logično pitanje zašto bi ga oni tako zafrkavali ako je svjedokinja bila slobodna i mogla ići kud želi (kako on tvrdi u obrani) i zašto bi ju onda prisilno vraćali kao što su to učinili. Obzirom na iskaz svjedokinje, te ostalo utvrđeno činjenično stanje obrana III.opt. da je 2 puta ošamario svjedokinju jer se uplašio za njen život i jer je mislio na njenu obitelj odiše cinizmom i potpunom neuvjerljivošću, tim više što ga je tek zapovjednik Gojko Brzica spriječio u daljnjem maltretiranju svjedokinje.

Dakle, imajući u vidu navedeno vijeće je utvrdilo da je III.opt. Pavao Vancaš počinio kazneno djelo koje mu je predmetnom optužnicom stavljeno na teret.

Četvrtoptuženiku Tomici Poletto je stavljeno na teret kazneno djelo pod **toč. 4 a, b, c, d, e, f. i g. presude** tj. da je za vrijeme oružanog sukoba ubijao, mučio, nečovječno postupao prema civilnim osobama i nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, kršeći time pravila međunarodnog prava i time počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Četvrtoptuženik se brani da je negdje u studenom 1991. g. pristupio u vod vojne policije, ali je odmah po dolasku u motel u Marinom Selu upućen na punkt u mjestu Gaj koji je držao zajedno s drugim vojnim policajcima. Tu je pronašao i jednu kuću i živio sa svojom nevjenčanom suprugom Marom Bude i uopće nije odlazio iz Gaja, tj. s punkta, sve dok se nije razduživao iz Hrvatske vojske. Dakle, u cijelosti poriče da je imao bilo kakav kontakt s civilima zatvorenim u Marinom Selu.

Ovakvu njegovu obranu vijeće ni u kom slučaju nije moglo prihvatiti jer je posve u suprotnosti s utvrđenim činjeničnim stanjem.

Upravo njegova izvanbračna supruga Bude Mara je u dijelu svog iskaza pobila dio njegove obrane iskazavši da je Tomica ponekad znao po noći izbivati iz kuće, a ritam tih izbivanja bio je dosta pravilan. Nije joj govorio s kim i kamo ide. Od njegove pokojne majke saznala je da mu je otac bio alkoholičar i da ga je u mladosti zlostavljao. Za vrijeme zajedničkog života nije pretjerano konzumirao alkohol iako se ponekad vraćao kući pripit.

Da je IV.opt. Tomica Poletto, s ostalom dvojicom optuženika, počinio kazneno djelo opisano pod točkama 4a- 4g. proizlazi iz iskaza preživjelih svjedoka Milke Bunčić, te Mije i Jove Krajnovića, dok je preživjeli svjedok Branko Stanković govorio samo o zlostavljanju i maltretiranju, no nije se mogao sjetiti imena i nadimaka osoba koje su mu to činile. Svjedok Mijo Krajnović je još 23. svibnja 1996. g. dao svoj iskaz haškim istražiteljima detaljno opisujući što mu se događalo u tih 10-tak dana provedenih u Marinom Selu, opisujući osobe i njihove nadimke. Prema njegovom iskazu izvršitelji su Tomica Poletto i ostala dvojica optuženika.

Mnogo detaljniji opis s puno više pojedinosti iznijela je oštećenica Milka Bunčić koja je u Marinom Selu provela preko 4 mjeseca. Samim time mnogo više stvari je vidjela, čula i s više pojedinosti je mogla opisati pojedine osobe koje su zlostavljale i mučile civile. Ona je još haškim istražiteljima 24. svibnja 1996. g. vrlo detaljno i vjerno iznijela sve što je vidjela i čula. Njeni opisi počinitelja su vrlo vjerni i upravo odgovaraju opisu IV.opt. Tomice Poletta, o kojem govori kao o mladiću iz Dobrovca, starom oko 25 godina. Bio je visok i plav – žučkasto-riđ kao pijetao, zelenih očiju, imao je žučkastocrveni ten i bubuljice po licu. Mišljenje je vijeća da upravo ovaj opis IV.opt. Tomice Poletta gotovo u potpunosti odgovara njegovom izgledu i sada, nakon proteka od gotovo 19 godina.

Za vijeće je nesporno da je IV.opt. Tomica Poletto bio pripadnik voda vojne policije u inkriminirano vrijeme, te da je u to vrijeme u vodu postojao samo jedan Poletto. Naime, od 35 pripadnika voda vojne policije niti jedan pripadnik se ne preziva Poletto, tako da vijeće nije moglo prihvatiti ni dio obrane IV.opt. da je on imao još dvojicu braće jako sličnih njemu koji su bili hrvatski vojnici. Također je nesporno da je vod vojne policije imao bazu u Marinom Selu, u motelu na ribnjacima i da su sva mučenja i zlostavljanja upravo vršena u toj bazi. Preživjeli svjedoci su polupismeni i neuki ljudi i nemaju nikakvog interesa da izmišljaju događaje niti imena, kao ni nadimke osoba koje su ih zlostavljale. Od prvog trenutka iskazi preživjelih svjedoka Mije i Jove Krajnovića su gotovo istovjetni, a također su potvrđeni i iskazom Milke Bunčić datim pred haškim istražiteljima, a poslije i preko video-veze. Navedene žrtve ne spominju neke poznate osobe za koje bi eventualno mogle znati ili čuti preko medija da su bili aktivni učesnici u ratu pa kao takvi da bi mogli biti povezani sa zločinom. Oni upravo ukazuju na optuženike kao osobe koje su činile sve te stvari kao pripadnici voda vojne policije pri 76. bataljunu Pakrac. Iako je obrana pokušala stvoriti dojam da je u Marinom Selu bilo kao na željezničkom kolodvoru, da su ljudi stalno dolazili i odlazili za vijeće je posve nesporno da je vod vojne policije u Marinom Selu bio zatvoren za druge pripadnike Hrvatske vojske. Samim time nije postojala nikakva mogućnost da bilo tko drugi, nepozvan, samo tako dođe u bazu i zlostavlja civile. Po riječima preživjelih svjedoka oni su zlostavljani isključivo od pripadnika voda, a to su upravo navedeni Tomica Poletto i ostala

dvojica optuženika, tako da nema nikakve sumnje u njihov identitet. Imajući u vidu sve navedeno vijeće je u cijelosti prihvatilo kao istinite iskaze ovih svjedoka jer nije našlo u tim iskazima apsolutno ništa što bi ukazivalo da lažu i izmišljaju. Upravo suprotno, iz njihovih iskaza se vidi da ne žele spominjati neke osobe i događaje za koje nisu sto posto sigurni da su se stvarno dogodili.

Svjedok Jovo Krajnović je došao iz Srbije radi prepoznavanja optuženika, te, iako je prošlo 17 godina od tih događaja, i iako se radi o osobi koja je vrlo traumatizirana, on je među 24 osobe prepoznao Tomicu Poletta i V.opt. Željka Tutića, a upravo je Tomicu Poletta prepoznao kao osobu koja je bila zadužena „za struju“.

Iz iskaza Milke Bunčić, te Mije i Jove Krajnovića proizlazi da je dana 15. studenog Tomica Poletto učestvovao u zlostavljanju Filipa Gojkovića, Josipa Cicvare, Nikole Gojkovića, Jove Popovića zajedno s V.opt. Željkom Tutićem i VI.opt. Antunom Ivezićem, te drugim neidentificiranim pripadnicima voda, tako da je tukao metalnim šipkama i gumenim palicama te batinama gore navedene oštećenike, da bi ih potom utovarili u kamion i odvezli u pravcu Ilove, gdje im se gubi svaki trag, a tijela Nikole Gojkovića i Josipa Cicvare pronađena su 5. 12. 1991.godine. Obdukcijom je utvrđeno da je Nikola Gojković umro zbog strijelnih rana tijela i udova, a uzrok smrti za Josipa Cicvaru su strijelne ozljede glave, trupa i udova.

Iz njihovih iskaza također proizlazi da je dana 16. studenog 1991.g. IV.opt. Tomica Poletto, zajedno s V.opt. Željko Tutićem i neidentificiranom osobom po nadimku Vlado Kec, izudarao metalnom šipkom, rukama i nogama po tijelu i glavi Miju Danojevića, koji je uslijed batinanja zadobio srčani udar i na stolici u podrumu motela umro, a njegov leš je pronađen 17. studenog 1991.g. u Marinom Selu u putnom jarku. Obdukcijom je utvrđeno da su na tijelu Mije Danojevića pronađeni krvni podljevi prednje strane grudnog koša i rana nagnječina desne obrve.

Četvrtoptuženik Tomica Poletto je s neutvrđenim pripadnicima voda dana 18. studenog 1991.g. tukao Jovu Krajnovića, a zatim u prostorije zatvora pustio vodu iz ribnjaka tako da su svi uhićenici morali čučati na betonskoj gredi izdignutoj iznad vode da se ne bi smočili i smrzli, obzirom na godišnje doba.

Četvortoptuženik Tomica Poletto je u prisutnosti nepoznatih pripadnika voda poveo na ispitivanje uhićenika Jovu Krajnovića, diktirao mu što teba napisati o oružju koje posjeduju mještani sela Kip, zavezao ga za stolicu, a na nožne prste privezao žicu i spojio s induktorom, a zatim proizvodio struju tako da se Jovo Krajnović tresao do iznemoglosti.

Četvrtoptuženik Tomica Poletto je dana 19. studenog 1991.g. učestvovao u mlaćenju Branka Bunčića, Jovana Popovića i Jove Žestića, te polijevanju vodom Jove Žestića koji je uslijed troga preminuo, dok su Branko Bunčić i Jovan Popović „odvedeni doktoru“, a njihovi leševi su pronađeni 5. prosinca 1991.g. na području Pakračke Poljane i Marinog Sela. Uzrok smrti Branka Bunčića je 13 prostrijelnih rana glave i trupa, te lijeve nadlaktice, čiji smjer je bio odostraga prema naprijed, a Jovan Popović zadobio je višestruke prijelome kostiju nosa s hematomima po licu, leđima, debelom mesu, cijelom trupu i 7 prostrijelnih rana vrata i trupa, što je prouzrokovalo smrt istoga.

Četvrtoptuženik Tomica Poletto je 20. studenog 1991.g. učestvovao u polijevanju zatočenih civila hladnom vodom, uslijed čega je Rade Gojković umro, a zatim u premlaćivanju Jove Krajnovića i maltretiranju Nikole Krajnovića strujom, te bio prisutan rezanju ušiju Savi Gojkoviću, Peri Novkoviću i Milanu Popoviću, a zatim su ova trojica izvedeni zatvora i odvedeni u nepoznatom smjeru, a idućeg dana njihova tijela su sahranjivali preživjeli civili Branko Stanković i Jovo Krajnović.

Četvrtoptuženik Tomica Poletto je od 24. studenog 1991.g. učestvovao u tučenju gumenim palicama zatočenika Branka Stankovića, Jove Krajnovića i Mije Krajnovića, sve dok ih u tome nije spriječio pripadnik vojne policije po imenu Drago.

Kao što je vidljivo iz navedenog Tomica Poletto je po iskazima preživjelih oštećenika sudjelovao u nizu stravičnih radnji mučenja i zlostavljanja uhićenih civila. Za vijeće nije bilo dvojbe da se smrt Mije Danojevića može pripisati upravo batinjanju i zlostavljanju od strane optuženika koje je izazvalo srčani udar oštećenika. Također se smrt Jove Žestića i Rade Gojkovića može pripisati radnjama IV.optuženika jer se radi o starijim ljudima, otprije bolesnima, koji su umrli upravo zbog batina i smrzavanja uslijed polijevanja hladnom vodom.

Dakle, imajući u vidu navedeno vijeće je nedvojbeno utvrdilo da je IV.opt. Tomica Poletto počinio kazneno djelo koje mu je predmetnom optužnicom pod toč. 4 a) -4 g) stavljeno na teret.

Petoptuženiku Željku Tutiću je stavljeno na teret kazneno djelo pod **toč. 4 a, b.i g. presude** tj. da je za vrijeme oružanog sukoba ubijao, mučio, nečovječno postupao prema civilnim osobama i nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, kršeći time pravila međunarodnog prava i time počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Petoptuženik Željko Tutić je prilikom prvog saslušanja u prethodnom postupku, dana 21. 3. 2008. g., dao samo svoje osobne podatke, te je uz ime i prezime naveo da mu je nadimak Eki. Tražio je kratku konzultaciju sa svojim odvjetnikom, a nakon toga je iskazao da će koristiti svoje zakonsko pravo neiznošenja obrane i da će se braniti šutnjom. Prilikom drugog saslušanja u prethodnom postupku, 18. 7. 2008.g., također je izjavio da će se braniti šutnjom, jer smatra da su za njega, tj. o njegovoj krivnji sve rekli svjedoci koje je predložio i koji su saslušani tijekom istrage.

Na glavnoj raspravi je odlučio dati svoju obranu, te je u cijelosti porekao da ima bilo kakve veze s predmetnim kaznenim djelom. Posebno je napomenuo da ga nikad nitko nije zvao nadimkom Eki, da bi na pitanje predsjednika vijeća zašto je onda pored njegovog imena Željko Tutić upisan i nadimak Eki, V.opt. je odgovorio da je on pristao i na taj nadimak tj. na pitanje istražnog suca: „Da li je on Željko Tutić zvani Eki?“ - on je odgovorio sa „da“. Navodi da je kao dobrovoljac sudjelovao u domovinskom ratu od kolovoza 1991. godine. Polovicom rujna zadužio je uniformu i zajedno se s bratićem Tihomirom Vukovićem na njegov poziv priključio tenkovskoj jedinici. Međutim, u rujnu i tijekom listopada supruga mu je zajedno s malim djetetom boravila kod tetka i tetke Planinčić u Samoboru, a kako je u kući bilo jako ljudi molila je da ih premjesti bilo gdje drugdje, gdje

postoje bolji životni uvjeti. Zbog toga ih je krajem listopada odveo kod sestre i šogora Ančić u mjesto Punat na otoku Krku gdje mu je šogor imao vikendicu. Tamo su otišli krajem listopada ili pak početkom studenog i ostali su sve do 28. studenog 1991. g. kada je pao Lipik. U svezi alibija svoje obrane V.opt. je ponovno predložio da se saslušaju svjedoci koji su saslušani u istrazi, što je vijeće i prihvatilo, te su ti svjedoci i saslušani.

Međutim, i unatoč saslušanih svjedoka ovakvu njegovu obranu vijeće ni u kom slučaju nije moglo prihvatiti jer je posve u suprotnosti s utvrđenim činjeničnim stanjem.

Da je V.opt. Željko Tutić zvani Eki, s ostalom dvojicom optuženika, počinio kazneno djelo opisano pod točkama 4a, 4b i 4g. proizlazi iz iskaza preživjelih svjedoka Milke Bunčić, te Mije i Jove Krajnovića, dok je preživjeli svjedok Branko Stanković govorio samo o zlostavljanju i maltretiranju, no nije se mogao sjetiti imena i nadimaka osoba koje su mu to činile. Svjedok Mijo Krajnović je još 23. svibnja 1996. g. dao svoj iskaz haškim istražiteljima detaljno opisujući što mu se događalo u tih 10-tak dana provedenih u Marinom Selu, opisujući osobe i njihove nadimke. Prema njegovom iskazu izvršitelji su Eki, za kojeg je smatrao da se zove Boro Gojko i ostala dvojica optuženika (Poletto i Braja).

Mnogo detaljniji opis, s puno više pojedinosti, iznijela je oštećenica Milka Bunčić, koja je u Marinom Selu provela preko 4 mjeseca. Samim time mnogo više stvari je vidjela, čula i s više pojedinosti je mogla opisati pojedine osobe koje su zlostavljale i mučile civile. Ona je još haškim istražiteljima 24. svibnja 1996. g. vrlo detaljno i vjerno iznijela sve što je vidjela i čula. Njeni opisi su vrlo vjerni i upravo odgovaraju opisima IV, V. i VI.optuženika. Ekija je opisala kao osobu staru oko 30 godina, visokog oko 175 cm, veoma jake građe, plave kose, plavih očiju veoma oštre kose, (uzdignuta) bez prepoznatljivih oznaka. On je bio iz Pakračkih Kusionja.

Mišljenje je vijeća da upravo ovaj opis V.optuženika Željka Tutića zvanog Eki u potpunosti odgovara njegovom izgledu i sada, nakon proteka od gotovo 19 godina. Ona je čak navela da je Eki iz Pakračkih Kusionja, što u potpunosti odgovara istini, jer je V.opt. upravo iz tog dijela Kusionja. Između ostalog je iskazala i da mu je majka pravoslavne vjere, što je također činjenica koja odgovara istini.

Za vijeće je nesporno da je V.opt. Željko Tutić zvani Eki bio pripadnik voda vojne policije u inkriminirano vrijeme i s obzirom na utvrđeno činjenično stanje nikako nije mogao u to vrijeme biti na otoku Krku (tvrdi gotovo mjesec dana). Naime, od 35 pripadnika voda vojne policije niti jedan drugi nije imao nadimak Eki.

Tijekom ovog kaznenog postupka nedvojbeno je utvrđeno da je vod vojne policije imao bazu u Marinom Selu, u motelu na ribnjacima i da su sva mučenja i zlostavljanja vršena u toj bazi. Preživjeli svjedoci su, kao što je već prije rečeno, polupismeni i neuki ljudi i nemaju nikakvog interesa da izmišljaju događaje, a niti imena, kao ni nadimke osoba koje su ih zlostavljale. Od prvog trenutka iskazi preživjelih svjedoka Mije i Jove Krajnovića su gotovo istovjetni, a također su potvrđeni i iskazom Milke Bunčić datim pred haškim istražiteljima, a poslije i preko video-veze. Navedene žrtve ne spominju neke poznate osobe za koje bi eventualno mogle znati ili čuti preko medija da su bili aktivni učesnici u ratu pa kao takvi da bi mogli biti povezani sa zločinom. Oni upravo ukazuju naoptuženike kao osobe

koje su činile sve te stvari kao pripadnici voda vojne policije pri 76. bataljunu Pakrac. Iako je obrana pokušala stvoriti dojam da je u Marinom Selu bilo kao na željezničkom kolodvoru, da su ljudi stalno dolazili i odlazili za vijeće je posve nesporno da je vod vojne policije u Marinom Selu bio zatvoren za druge pripadnike Hrvatske vojske. Samim time nije postojala nikakva mogućnost da bilo tko drugi, nepozvan, samo tako dođe u bazu i zlostavlja civile. Po riječima preživjelih svjedoka oni su zlostavljani isključivo od pripadnika voda, a to su upravo navedeni Eki i ostala dvojica optuženika, tako da nema nikakve sumnje u njihov identitet. Imajući u vidu sve navedeno vijeće je u cijelosti prihvatilo kao istinite iskaze ovih svjedoka jer nije našlo u tim iskazima apsolutno ništa što bi ukazivalo da lažu i izmišljaju. Upravo suprotno, iz njihovih iskaza se vidi da ne žele spominjati neke osobe i događaje za koje nisu sto posto sigurni da su se stvarno dogodili.

Osim toga, svjedok Jovo Krajnović je došao iz Srbije radi prepoznavanja optuženika, te, iako je prošlo 17 godina od tih događaja i, iako se radi o osobi koja je vrlo traumatizirana, on je među 24 osobe prepoznao Željka Tutića – istina govoreći da se radi o Anti Andrijatu, ali navodeći da je isti gazio po Miji Danojeviću i da ga je ubio, te da je njih zadnji dan boravka na ribnjacima tukao. Takav opis događaja od prvog trenutka opisuje i Mijo Krajnović, kao i Jovo, u iskazima datim prije, i upravo se radi o osobi zvanj Eki, tj. Željku Tutiću.

Tvrdnja V.opt. Željka Tutića da njegov nadimak nije Eki vijeće nije moglo prihvatiti jer je, kao što je već prije rečeno, na istražnom ročištu, prilikom prvog saslušanja, prilikom davanja podataka rekao svoj nadimak, te ga, po riječima zastupnice optužbe, koja je bila prсутna na tom ročištu, i obrazložio da Eki dolazi od Željko, ali izgovorenog „malim dječjim ustima“ njegove sestre. Dakle, taj nadimak je nastao još u djetinjstvu i opće je poznat u sredini u kojoj je Eki živio i živi, a o tome govore i iskazi svjedoka saslušanih u istrazi. Naime, saslušani svjedoci Zdravko Čatak, Goran Nikles, Dražen Macura i Damir Jirasek, te Milan Štrbac govore o njegovom nadimku Eki, a taj nadimak je opće poznat za Željka Tutića u Pakracu.

Iako je V.opt. Željko Tutić predloženim svjedocima želio stvoriti alibi da u inkriminirano vrijeme nije bio u Marinom Selu na ribnjacima, već na otoku Krku, vijeće, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje i na iskaze predloženih svjedoka, to nikako nije moglo prihvatiti. Željka Tutića zvanog Eki opisao je u svom iskazu Milan Štrbac kao osobu koja ga je spasila u studenom 1991. g. (14. studenog 1991.g.) kad je bio doveden na ribnjake. Svjedok je opisao što se to dešavalo prilikom njegovog uhićenja, kako je doveden do motela u Marinom Selu, i na koji način ga je upravo Eki spasio. Njegov nećak Duško Štrbac je očigledno pokušao pomoći svojim iskazom Željku Tutiću spominjujući da je Milan Štrbac dva puta bio hapšen i odvođen u Marino Selo, što očigledno nije istina. Za vijeće nema nikakve dvojbe da je Milan Štrbac samo jednom uhićen i nakon odlaska iz Marinog Sela odveden u Pakračku Poljanu. Da je riječ o samo jednom hašenju govori i supruga Milana Štrbca, iako se nije moglo točno sjetiti datuma kad se to dogodilo tj. rekla je da se dogodilo u prosincu, a ne u studenom. Saslušana svjedokinja Nada Žestić je jasno i nedvosmisleno iskazala da se to hapšenje Milana Štrbca i njegove obitelji dogodilo u studenom 1991. g. i to dan nakon što je njen suprug odveden u Marino Selo, te da je kćerka obitelji Štrbac kod nje prespavala, i drugi dan je njena majka došla po nju, jer su bili izmješteni u Poljanu. Dakle, ove činjenice u svakom slučaju govore u prilog da se upravo Eki tj. nedvojbeno V.opt. Željko

Tutić, nalazio pred tim podrumom pred kojeg je doveo Milana Štrbca i u kojem su se nalazili zatočeni civili.

Da je Željko Tutić bio u inkriminirano vrijeme u vodu vojne policije govori i dokumentacija priložena u spisu i to podaci o ratnom putu do studenog 1991. g. za navedene optuženike, kao i kartoni plaća iz kojih je vidljivo da su bili pripadnici voda vojne policije, te im je u karton upisano i vrijeme koje su proveli u vodu.

Iz iskaza svjedoka Milke Bunčić, te Mije i Jove Krajnović, proizlazi da je dana 15. studenog Željko Tutić zvani Eki sudjelovao u zlostavljanju Filipa Gojkovića, Josipa Cicvare, Nikole Gojkovića, Jove Popovića i Slobodana Kukića zajedno s IV.opt. Tomicom Polettom i VI.opt. Antunom Ivezićem, te drugim, neidentificiranim, pripadnicima voda tukao metalnim šipkama i gumenim palicama, te batinama gore navedene oštećenike, da bi ih potom utovarili u kamion i odvezli u pravcu Ilove, gdje im se gubi svaki trag, a tijela Nikole Gojkovića i Josipa Cicvare pronađena su 5.12.1991.g. Obdukcijom je utvrđeno da je Nikola Gojković umro zbog strijelnih rana tijela i udova, a uzrok smrti za Josipa Cicvaru su strijelne ozljede glave, trupa i udova.

Iz njihovih iskaza također proizlazi da je dana 16. studenog 1991.g. V.opt. Željko Tutić zvani Eki, zajedno s IV.opt. Tomicom Polettom i neidentificiranom osobom po nadimku Vlado Kec, izudarao metalnom šipkom, rukama i nogama po tijelu i glavi Miju Danojevića, koji je uslijed batinjanja zadobio srčani udar i na stolici u podrumu motela umro, a njegov leš je pronađen 17. 11. 1991. g. u Marinom Selu u putnom jarku. Obdukcijom je utvrđeno da su na tijelu Mije Danojevića pronađeni krvni podljevi prednje strtane grudnog koša i rana nagnječina desne obrve.

Također je utvrđeno da je dana 24. studenog 1991.g. V.opt. Željko Tutić zvani Eki, zajedno s IV.opt. Polettom, gumenim palicama tukao zatočenike Branka Stankovića, Jovu Krajnoviću i Miju Krajnovića, dok ih u tome nije spriječio pripadnik vojne policije po imenu Drago.

Kao što je vidljivo iz navedenog V.opt. Željko Tutić zvani Eki je po iskazima preživjelih oštećenika sudjelovao u nizu stravičnih mučenja i zlostavljanja uhićenih civila. Za sud nije bilo nikakve dvojbe da se smrt Mije Danojevića može pripisati upravo batinjanju i zlostavljanju i od strane V.optuženika, koje je izazvalo srčani udar oštećenika.

Dakle, imajući u vidu navedeno vijeće je nedvojbeno utvrdilo da je V.opt. Željko Tutić zvani Eki počinio kazneno djelo koje mu je predmetnom optužnicom pod točkama 4a., 4b i 4g stavljeno na teret.

Šestooptuženiku Antunu Iveziću je stavljeno na teret kazneno djelo pod toč. 4 a, 4 e. i 4 f. presude tj. da je za vrijeme oružanog sukoba ubijao, mučio, nečovječno postupao prema civilnim osobama i nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, kršeći time pravila međunarodnog prava i time počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Šestooptuženik Antun Ivezić je prvi put saslušan dana 21. 3. 2008. g. u prethodnom postupku, kad je izjavio da u tom trenutku neće iznijetio obranu i da će se braniti šutnjom. Tom prilikom je, dajući osobne podatke, uz porodično i rođeno ime: Antun Ivezić, naveo i nadimak: Braja. Tijekom daljnjeg kaznenog postupka u svojoj obrani poriče da je počinio predmetno kazneno djelo koje mu je optužnicom ŽDO stavljeno na teret. Između ostalog navodi da je negdje do sredine listopada sudjelovao u akcijama u Lipiku i oko njega i to sve do njegovog pada u neprijateljske ruke kad su ga prebacili u Prekopakru gdje se zadržao do konca studenog 1991. godine. Dakle, on u svojoj obrani kategorički tvrdi da je u vod vojne policije s bazom u Marinom Selu raspoređen 25. ili pak 26. 11. 1991. g. i da samim time nije mogao sudjelovati u mučenju i zlostavljanju civila koje mu se stavlja na teret.

Ovakvu njegovu obranu vijeće ni u kom slučaju nije moglo prihvatiti jer je posve u suprotnosti s utvrđenim činjeničnim stanjem. Da je VI.opt. Antun Ivezić zvan Braja, s ostalom dvojicom optuženika, počinio kazneno djelo opisano pod točkama 4a, 4 e. i 4 f. proizlazi, kako je to već u par navrata tijekom ove presude rečeno, iz iskaza preživjelih svjedoka Milke Bunčić, te Mije i Jove Krajnovića, dok je preživjeli svjedok Branko Stanković govorio samo o zlostavljanju i maltretiranju, no nije se mogao sjetiti imena i nadimaka osoba koje su mu to činile. Svjedok Mijo Krajnović je još, 23. svibnja 1996. g., dao svoj iskaz haškim istražiteljima, detaljno opisujući što se njemu i njegovom sinu događalo u tih 10-tak dana provedenih u Marinom Selu, opisujući osobe koje su ih maltretirale i njihove nadimke. U njihovim iskazu izvršitelji su bili Andrijato zvan Ante Pavelić, zvan Braja, Poletto, te Boro Gojko zvan Eki.

Mnogo detaljniji opis, s puno više pojedinosti, iznijela je oštećenica Milka Bunčić, koja je u Marinom Selu provela preko 4 mjeseca. Samim time mnogo više stvari je vidjela, čula i s više pojedinosti je mogla opisati pojedine osobe koje su zlostavljale i mučile civile. Ona je haškim istražiteljima 24. svibnja 1996.g. vrlo detaljno i vjerno iznijela sve što je vidjela i čula. Njeni opisi su vrlo vjerni i upravo odgovaraju opisima IV, V. i VI.optuženika. Tako je, između ostalog, VI.opt. Antuna Ivezića zvanog Braja navela kao Ante Inu zvan Braja, star oko 20 godina, smeđe kose, viši od Širca (misli na Davora Šimića), jake građe, smeđih očiju, navodeći da je iz Lipika. Jedom je čula kako komentira da će se njegov rad u hotelu smatrati dijelom njegove vojne obveze tako da ne mora služiti dodatno vrijeme u vojsci.

Mišljenje je vijeća da upravo ovaj opis VI.opt. Antuna Ivezića zvanog Braja u potpunosti odgovara njegovom izgledu i sada, nakon proteka od gotovo 19 godina. Ona je čak navela da je Braja iz Lipika, što u potpunosti odgovara istini, jer je VI.opt. upravo iz tog mjesta. Podatak da se Ante po nadimku Braja hvalio da će ovo što radi na ribnjacima (mučenje i zlostavljanje) postati dijelom njegove vojne obveze, svjedokinja nije mogla znati, ni izmisliti, kao ni činjenicu da je mlađi od ostalih, da to nije stvarno vidjela i čula, i da to nije stvarno bilo tako. Naime, činjenica je da je VI.opt. u vrijeme događaja bio star 19 godina, da je započeo služiti vojsku u JNA, a zatim se pridružio braniteljima već u kolovozu 1991. g., tako da mu je u biti za potpuno odsluženje vojnog roka trebalo još dosta vremena, što dodatno upućuje na činjenicu da je svjedokinja govorila istinu.

Za vijeće je nesporno da je VI.opt. Antun Ivezić zvan Braja bio pripadnik voda vojne policije u inkriminirano vrijeme i s obzirom na utvrđeno činjenično stanje nije se

mogao u to vrijeme nalaziti u Prekopakri. Naime, od 35 pripadnika voda vojne policije niti jedan drugi pripadnik voda u to vrijeme nije imao nadimak Braja. Dakle, njegov nadimak Braja za vijeće uopće nije sporan jer je on sam prilikom prvog ispitivanja kod istražnog suca govorio o tom svom nadimku obrazažući da potječe od „braco“, a također izgovoren tepanjem i u ranom djetinjstvu, što je sada uvriježeno u sredini u kojoj živi (iskazi svjedoka u istrazi). Saslušani svjedoci Dražen Macura, Damir Jirasek i Dubravko Klaić govorili su o tom njegovom nadimku Braja i ti njihovi iskazi dati u istrazi za vijeće su potpuno vjerodostojni.

Da je Antun Ivezić u inkriminirano vrijeme bio pripadnik voda vojne policije proizlazi iz vojne dokumentacije priložene u spisu i to iz podataka o ratnom putu do studenog 1991. g. za navedene optuženike. Također je iz kartona plaća vidljivo da su VI.opt. i ostali optuženici bili pripadnici voda vojne policije, a u karton im je upisano i vrijeme koje su proveli u vodu.

Tijekom ovog kaznenog postupka nedvojbeno je utvrđeno da je vod vojne policije imao bazu u Marinom Selu, u motelu na ribnjacima i da su sva mučenja i zlostavljanja vršena u toj bazi. Preživjeli svjedoci su, kao što je već prije rečeno, polupismeni i neuki ljudi i nemaju nikakvog interesa da izmišljaju događaje, a niti imena, kao ni nadimke osoba koje su ih zlostavljale. Od prvog trenutka iskazi preživjelih svjedoka Mije i Jove Krajnovića su gotovo istovjetni, a također su potvrđeni i iskazom Milke Bunčić datim pred haškim istražiteljima, a poslije i preko video-veze. Navedene žrtve ne spominju neke poznate osobe za koje bi eventualno mogle znati ili čuti preko medija da su bili aktivni učesnici u ratu pa kao takvi da bi mogli biti povezani sa zločinom. Oni upravo ukazuju optuženike kao osobe koje su činile sve te stvari kao pripadnici voda vojne policije pri 76. bataljunu Pakrac. Iako je obrana pokušala stvoriti dojam da je u Marinom Selu bilo kao na željezničkom kolodvoru, da su ljudi stalno dolazili i odlazili za vijeće je posve nesporno da je vod vojne policije u Marinom Selu bio zatvoren za druge pripadnike Hrvatske vojske. Samim time nije postojala nikakva mogućnost da bilo tko drugi, nepozvan, samo tako dođe u bazu i zlostavlja civile. Po riječima preživjelih svjedoka oni su zlostavljani isključivo od pripadnika voda, a to su upravo navedeni Braja i ostala dvojica optuženika, tako da nema nikakve sumnje u njihov identitet. Imajući u vidu sve navedeno vijeće je u cijelosti prihvatilo kao istinite iskaze ovih svjedoka jer nije našlo u tim iskazima apsolutno ništa što bi ukazivalo da lažu i izmišljaju. Upravo suprotno, iz njihovih iskaza se vidi da ne žele spominjati neke osobe i događaje za koje nisu sto posto sigurni da su se stvarno dogodili.

Iz iskaza svjedokinje Milke Bunčić, te Mije i Jove Krajnović proizlazi da je dana 15. studenog 1991. g. u podrumu „Ribarske kolibe“ VI.opt. Antun Ivezić zvani Braja sudjelovao u zlostavljanju zatočenih srpskih civila Filipa Gojkovića, Josipa Cicvare, Nikole Gojkovića, Jove Popovića i Slobodana Kukića, zajedno s IV.opt. Tomicom Poletto, V.opt. Željkom Tutićem zvanim Eki, te drugim neidentificiranim pripadnicima voda tako što su ih udarali po tijelu metalnim šipkama, gumenim palicama, drvenim batinama, a Slobodanu Kukiću je Antun Ivezić zvani Braja nožem na prsima zarezao križ, te mu je u ranu stavljao sol, da bi ih potom utovarili u kamion i odvezli u pravcu Ilove, gdje im se gubi svaki trag, a tijela Nikole Gojkovića i Josipa Cicvare pronađena su 5. prosinca 1991. godine. Obdukcijom je utvrđeno da je Nikola Gojković umro zbog strijelnih rana tijela i udova, a uzrok smrti za Josipa Cicvaru su strijelne ozljede glave, trupa i udova.

Iz njihovih iskaza također proizlazi da je dana 19. studenog 1991. g. VI. Antun Ivezić Braja, zajedno s IV.opt. Tomicom Poletto i neidentificiranom osobom po nadimku Vlado Kec, mlatio Branka Bunčića, Jovana Popovića i Jovu Žestića, polijevali ih vodom uslijed čega je Jovo Žestić preminuo, dok su Branka Bunčića i Jovana Popovića odvezli navodno doktoru, da bi leševi Branka Bunčića i Jovana Popovića bili pronađeni 5. 12. 1991.g. na području između Pakračke Poljane i Marinog Sela. Obdukcijom je utvrđeno da je uzrok smrti Branka Bunčića 13 prostrijelnih rana glavne i trupa, te lijeve nadlaktice čiji je smjer bio odostraga prema naprijed, a Jovan Popović zadobio je višestruke prijelome kostiju nosa s hematomima po licu, leđima, debelom mesu, cijelom trupu i 7 prostrijelnih rana vrata i trupa što je prouzrokovalo smrt istog.

Također je utvrđeno da je dana 20. studenog 1991. g. VI.opt. Antun Ivezić Braja, zajedno s IV.opt. Tomicom Poletto te neidentificiranim osobama po nadimku Vlado Kec i Drago, zapovijedili svim zatočenim civilima da se međusobno polijevaju vodom iz šmrka, uslijed čega je Rade Gojković umro, a zatim su tuki Jovu Krajnovića kojom mu je prilikom nepoznati pripadnik voda slomio čeljust. Šestoptuženik Antun Ivezić Braja je prosjekao uho Nikoli Krajnoviću i u otvor stavio metak a IV.opt. Tomica Poletto ga priključio na induktor i pustio struju od čega se Nikola Krajnović nekontrolirano tresao. Potom je VI.opt. odsjekao istome uho, dok je Savi Gojkoviću, Peri Novkoviću i Milanu Popoviću, odsjekao oba uha, a zatim zasjekao resicu uha Miji Krajnoviću zapovjedivši mu da pojede uho Save Gojkovića, što je ovaj iz straha i učinio, a potom su Savu Gojkovića, Peru Novkovića i Milana Popovića izveli iz zatvora i odveli u nepoznatom smjeru, a idućeg dana su njihova tijela sahranjivali preživjeli civili Jovo Krajnović i Branko Stanković.

Kao što je vidljivo iz navedenog VI.opt. Antun Ivezić Braja je po iskazima preživjelih oštećenika sudjelovao u nizu stravičnih mučenja i zlostavljanju uhićenih civila. Za vijeće nije bilo nikakve dvojbe da se smrt Jove Žestića i Rade Gojkovića može pripisati radnjama i VI.optuženika jer se radi o starijim ljudima, otprije bolesnima, koji su umrli upravo zbog batina i smrzavanja uslijed polijevanja hladnom vodom (ubijanje civila je širi pojam od ubojstva).

Dakle, imajući u vidu navedeno vijeće je nedvojbeno utvrdilo da je VI.opt. Antun Ivezić Braja počinio kazneno djelo koje mu je predmetnom optužnicom pod toč. 4a, 4 e. i 4 f. stavljeno na teret.

Nakon što je na opisani način vijeće utvrdilo kaznenu odgovornost sve šestorice optuženika za predmetna kaznena djela pristupilo je utvrđivanju stupnja te odgovornosti kako bi prema istima moglo primijeniti odgovarajuće kaznene sankcije.

Odlučujući o vrsti i visini sankcije koja bi odgovarala krivičnopravnoj odgovornosti sve šestorice optuženika vijeće je imalo na umu da je za predmetna kaznena djela za koja su optuženici proglašeni krivima kao kazna propisana kazna zatvora od najmanje 5 godina ili kazna zatvora od 20 godina.

Od počinjenja krivičnih djela prošlo je gotovo 18 godina. Ovakav protek vremena često je značajna olakotna okolnost, no ovdje je riječ o ratnim zločinima koji ne zastarjevaju (čl. 95. OZRH), sukladno Konvenciji o neprimjenjivanju zakonske zastarjelosti

za ratne zločine protiv čovječnosti iz 1868. godine. To znači da zakonodavac smatra da protek vremena ne utječe na sankcioniranje ratnih zločina.

Što se tiče visine utvrđenih kazni zatvora u svakom pojedinom slučaju vijeće je kao prvo vodilo računa o subjektivnim i objektivnim okolnostima počinjenih djela, te je tako, između ostalog, posebno vodilo računa o jačini ugrožavanja ili povredi zaštićenog dobra. Vijeće je smatralo da je protupravna smrt makar i jedne civilne osobe teška posljedica jer čovjekov život mora biti nepovrediv, pa i u ratnim uvjetima. Nažalost rat po prirodi stvari dovodi do smrti, patnji i razaranja, i u ratnim je uvjetima ljudski život kudikamo ugroženiji nego u mirnodopskim uvjetima.

Upravo je zato **I.opt. Damir Kufner** kao faktični zapovjednik voda vojne policije morao osigurati sve da ne dođe do nepotrebnih gubitaka života privedenih civila.

Pobude iz kojih je I.opt. počinio kazneno djelo pod toč. 1 presude vijeće je promatralo kroz konkretnu ratnu situaciju na pakračkom području. Neprekidne borbe vodile su se na svim okolnim bojištima i područje Pakraca i Lipika bilo je izloženo stalnom nasumičnom granatiranju, kako vojnih tako i civilnih ciljeva. Za Damira Kufnera su gotovo svi saslušani zapovjednici iskazali da se radilo o mladom, vrijednom i izrazito savjesnom hrvatskom vojniku koji je svoju dužnost načelnika za sigurnost provodio vrlo odgovorno, temeljno i pedantno. Kao takav, nakon saznanja da su uhićena trojica mještana Kipa srpske nacionalnosti koji su kopali rovove i bili naoružani oružjem vojnog porijekla, reagirao je na svoj način, vođen domoljubnim zanosom i željom za dokazivanjem, onako kako je to utvrđeno tijekom ovog postupka, i time očigledno prekršio pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba jer je naredio protuzakonito zatvaranje civilnog stanovništva. U njegovim radnjama, u svezi ovog kaznenog djela vijeće nije našlo nekih posebno otegotnih okolnosti.

Pored ovih navedenih olakotnih okolnosti vijeće je cijenilo i druge olakotne okolnosti, kao i činjenicu da I.opt. Damir Kufner nije dosada osuđivan, da je obiteljski čovjek, oženjen, otac jednog djeteta i da se za vrijeme vođenja ovog kaznenog postupka disciplinirano i korektno ponašao i ničim nije sudu otežavao vođenje ovog kaznenog postupka.

Vijeće je također vodilo računa da je u vrijeme počinjenja kaznenih djela I.opt. bio vrlo mlada osoba, s upravo navršениh 25 godina, koji se pod svaku cijenu želio dokazati u vrlo odgovornom i složenom poslu vojne sigurnosti, i kao takav očigledno vođen domoljubnim zanosom nije mogao trezveno sagledati sve posljedice svojih djela.

S obzirom na sve navedene olakotne okolnosti vijeće je smatralo da su u konkretnom slučaju za kazneno djelo iz toč. 1 ispunjeni svi uvjeti za ublažavanje kazne, te mu je stoga za isto i utvrđena najmanja moguća kazna zatvora, u trajanju od 1 godine.

Što se tiče kaznenog djela pod toč. 2 presude za vijeće nije bilo nikakve dvojbe da I.opt. Damir Kufner nije naredio zlostavljanje, mučenje i, u krajnjem ishodu, ubijanje civila i posve je nesporno da se sve to dogodilo mimo njegovog znanja i volje. Međutim, I.opt. je kao zapovjednik bio dužan, nakon saznanja za navedene protupravnosti, poduzeti sve radnje da se daljnje zlostavljanje i protupravnosti spriječe, a također i da se za počinjeno i

učinjeno zlostavljanje počinitelji kazne. On je, također, bio dužan poduzeti sve radnje da se takve protupravnosti ne ponove, da se pronađu neposredni počinitelji i da onda budu kažnjeni. Kao što je već rečeno njegovo propuštanje sastojalo se u nepoduzimanju nikakvih zapovjednih radnji kako bi se takvo protupravno postupanje njegovih podređenih suzbilo, spriječilo i kaznilo. Svojim nečinjenjem, tj. propuštanjem poduzimanja potrebnih zapovjednih radnji I.opt. Damir Kufner je i pristao na posljedice koje su uslijedile. Ovakav način počinjenja djela po prirodi stvari blaži je od činjenja, jer činjenje znači aktivnost, a nečinjenje predstavlja izostanak aktivnosti i time pristajanje na posljedice.

Kao otegotne okolnosti vijeće je I.optuženiku cijeno činjenicu da je u Marinom Selu zbog njegovog nečinjenja mučeno i zlostavljano 24 civila, od kojih je 18 lišeno života.

Imajući u vidu navedeno, kao i sve već prije navedene olakotne okolnosti vijeće je smatralo da su ipak u konkretnom slučaju i za kazneno djelo iz toč. 2. presude ispunjeni svi uvjeti za ublažavanje kazne, te mu je stoga za isto i utvrđena kazna zatvora u trajanju od 4 godine, pa je I.opt. Damir Kufner temeljem čl. 43. st. 2. toč. 2. OKZRH osuđen je na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 4 godine i 6 mjeseci koja je primjerena svim navedenim okolnostima, te ličnosti I.optuženika. Ova kazna sadrži i dostatnu moralnu osudu za zlo koje je činjenjem, a poslije i nečinjenjem I.optuženik nanio društvu u cjelini.

Drugooptuženik Davor Šimić je u biti naslijedio I.opt. Damira Kufnera, te je bio u razdoblju od 1. 12. 1991. do 31. siječnja 1992. godine formalni i faktični zapovjednik predmetnog voda vojne policije. Za njega je također tijekom ovog kaznenog postupka nedvojbeno utvrđeno da kao zapovjednik toga voda kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, iako je bio dužan, propustio spriječiti da se prema civilnom stanovništvu nečovječno postupa i da se isto protuzakonito zatvara. Nakon što je postao zapovjednik voda njemu je bilo jako dobro poznato da se u bazi u Marinom Selu i dalje nalaze 4 zatočena civila i kao zapovjednik je bio dužan poduzeti sve radnje da se daljnje zlostavljanje i protupravnosti spriječe. On je propustio osloboditi te zatočene civile i spriječiti njihovo daljnje zlostavljanje. Svojim nečinjenjem prešutno je odobrio protupravno postupanje i tako pristao na nastupanje posljedica, čime je kazneno djelo počinio s eventualnim umišljajem.

Za njega, kao i za I.opt. Damira Kufnera vijeće je utvrdilo niz olakotnih okolnosti. Stoga je pobude zbog kojih je II.opt. počinio kazneno djelo pod toč. 3 presude vijeće također promatralo kroz konkretnu ratnu situaciju na pakračkom području, gdje su se neprekidno vodile borbe na svim okolnim bojištima. I za II.opt. Davora Šimića većina saslušanih svjedoka je iskazala da se radi o mladom, vrijednom i izrazito savjesnom hrvatskom vojniku, ali koji se, za razliku od I.opt. Damira Kufnera, vojnicima u vodu nije znao nametnuti kao zapovjednik, i oni ga po vlastitim riječima nisu doživljavali kao autoritet. Čak je i vijeće steklo dojam da je II.opt. svojim pozitivnim ljudskim kvalitetama znatno odudarao od sredine u kojoj se našao i u kojoj se nikako nije snašao. U prilog ovakvog mišljenja vijeća govori i činjenica da je vrlo brzo (nakon 2 mjeseca), tražio da ga razduže iz vojske kako bi se mogao vratiti na daljnji studij veterine u Zagreb.

Pored ovih navedenih olakotnih okolnosti vijeće je cijeno i druge olakotne okolnosti kao i činjenicu da II.opt. Davor Šimić nije dosada osuđivan, da je obiteljski čovjek,

oženjen, otac dvoje malodobne djece i da se za vrijeme vođenja ovog kaznenog postupka disciplinirano i korektno ponašao i ničim sudu nije otežavao vođenje ovog kaznenog postupka.

Vijeće je također vodilo računa da je u vrijeme počinjenja kaznenog djela II.opt. Davor Šimić bio vrlo mlada osoba, s još nenavršene 24 godine i koji je vođen zanosom i domoljubljem odmah iz studentskih klupa prešao u specifične ratne okolnosti koje su za tako mladog i neiskusnog čovjeka bile izuzetno stresne .

S obzirom na sve navedene olakotne okolnosti vijeće je smatralo da su u konkretnom slučaju za kazneno djelo iz toč. 3. presude ispunjeni svi uvjetni za ublažavanje kazne, te je stoga i osuđen na najmanju moguću kaznu zatvora u trajanju od 1 godine, koja je primjerena svim navedenim okolnostima, te ličnosti II.optuženika.

Za III.opt. Pavla Vancaša zvanog Dida vijeće je utvrdilo da je za vrijeme oružanog sukoba mučio i nečovječno postupao prema civilnim osobama, nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, kršeći time pravila međunarodnog prava, čime je počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Kao i za ostalu dvojicu optuženika, odlučujući o vrsti i visini sankcije koja bi odgovarala krivičnoj odgovornosti III.opt. Pavla Vancaša, vijeće je imalo na umu da je za krivično djelo za koje je proglašen kriv kao kazna propisana najmanje 5 godina ili kazna zatvora od 20 godina.

Od počinjenja krivičnog djela prošlo je gotovo 18 godina i ovakav protek vremena je često značajna olakotna okolnost, no kao što je već prije rečeno ovdje je riječ o ratnim zločinima koji ne zastarijevaju, te samim time protek vremena ne utječe na sankcioniranje ratnih zločina.

Kao i kod ostale dvojice optuženika vijeće je utvrđujući stupanj kaznene odgovornosti i visinu utvrđene kazne kao prvo vodilo računa o subjektivnim i objektivnim okolnostima počinjenog djela, te je tako, između ostalog, posebno vodilo računa o jačini ugrožavanja i povredi zaštićenog dobra. Samim time odgovornost Pavla Vancaša je u svakom slučaju daleko manja od odgovornosti IV, V. i VI.optuženika.

Pobude iz kojih je III.opt.Pavao Vancaš počinio kazneno djelo vijeće je također promatralo kroz konkretnu ratnu situaciju na pakračkom području, gdje su se neprekidne borbe vodile na svim okolnim bojištima. Pakračko i lipičko područje je bilo izloženo stalnom nasumičnom granatiranju, kako vojnih, tako i civilnih ciljeva, te su svi hrvatski branitelji bili u posebnom psihološkom stanju stalne napetosti i svojevrsnog šoka.

Pored ovih navedenih okolnosti vijeće je cijenilo i činjenicu da III.opt. dosada nije osuđivan, da je obiteljski čovjek, oženjen, otac dvoje djece i da se za vrijeme vođenja ovog kaznenog postupka disciplinirano i korektno ponašao i ničim sudu nije otežao vođenje ovog kaznenog postupka.

Pavao Vancaš je, za razliku od ostale petorice optuženika, bio mnogo stariji od njih, i u inkriminirano vrijeme je čak bio i dida i kao takav imao je daleko više životnog iskustva te je morao znati da se civilne osobe ne smiju tući i maltretirati, a pogotovo starije žene, što mu je uzeto kao otegotna okolnost. Pogotovo njegova obrana da je istukao Bunčić Milku jer se uplašio za njen život i jer je mislio na njenu obitelj očigledno odiše cinizmom, tim više što ga je zapovjednik Gojko Brzica spriječio u daljnjem maltreiranju svjedokinje.

Imajući u vidu sve navedeno, kao i sve već prije navedene olakotne okolnosti, te u svakom slučaju doprinos i učešće III.opt. u Domovinskom ratu vijeće je smatralo da su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti za ublažavanje kazne, te je III.opt. Pavao Vancaš za predmetno kazneno djelo iz toč. 5 presude osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine, koja kazna je primjerena svim navedenim okolnostima, te ličnosti III.optuženika. Ova kazna sadrži dostatnu moralnu osudu za zlo koje je činjenjem III.optuženik nanio društvu u cjelini.

Četvrtoptuženiku Tomici Polettu je dokazano da je počinio kazneno djelo pod toč. 4 a – 4 g presude, tj. da je za vrijeme oružanog sukoba ubijao, mučio, nečovječno postupao prema civilnim osobama i nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, kršeći time pravila međunarodnog prava i time počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Tijekom ovog kaznenog postupka Tomici Polettu je dokazano da je sudjelovao u nizu stravičnih radnji mučenja i zlostavljanja uhićenih civila. Za vijeće nije bilo nikakve dvojbe da se smrt Miše Danojevića pod toč. 4 b može pripisati upravo batinjanju i zlostavljanju od starne optuženika koje je izazvalo srčani udar oštećenika. Također se smrt Jove Žestića i Rade Gojkovića, pod toč. 4 e. i 4 f. može pripisati i radnjama IV.optuženika jer se radi o starijim ljudima, otprije bolesnim, koji su umrli upravo zbog dobivenih batina i smrzavanja uslijed polijevanja hladnom vodom. Sve ove činjenice vijeće je uzelo kao otegotne okolnosti na teret IV.optuženika, tim više što je po riječima preživjelih oštećenika on uživao u tome da ih redovito tuče.

S druge pak strane vijeće mu je kao olakotnu okolnost uzelo činjenicu da je u vrijeme počinjenja predmetnog kaznenog djela IV.optuženik bio vrlo mlada osoba s još nenavršene 24 godine, na kojeg su očito djelovali specifični ratni uvjeti stalne napetosti i stresa, jer je gotovo stalno bio pod utjecajem alkohola. Vijeće je također cijnilo i činjenicu da dosada nije osuđivan, te da je otac jednog djeteta i da se za vrijeme vođenja ovog kaznenog postupka disciplinirano i korektno ponašao i ničim sudu nije otežavao vođenje ovog kaznenog postupka.

Imajući u vidu sve navedeno, a pogotovo na jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra IV.opt. Tomica Poletto je za predmetno kazneno djelo osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 16 godina, koja kazna je primjerena svim navedenim okolnostima, te ličnosti IV.optuženika. Ova kazna sadrži i dostatnu moralnu osudu za zlo koje je činjenjem IV.opt. nanio društvu u cjelini.

Petoptuženiku Željku Tutiću je dokazano da je počinio kazneno djelo pod toč. 4a, 4 b. i 4 g. presude, tj. da je za vrijeme oružanog sukoba ubijao, mučio, nečovječno postupao prema civilnim osobama i nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i

zdravlja, kršeći time pravila međunarodnog prava i time počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Tijekom ovog kaznenog postupka Željku Tutiću je dokazano da je također sudjelovao u nizu stravičnih radnji mučenja i zlostavljanja uhićenih civila. Za vijeće nije bilo nikakve dvojbe da se smrt Mije Danojevića može pripisati upravo batinjanju i zlostavljanju i od strane V.optuženika, koje je izazvalo srčani udar oštećenika. Upravo ovu činjenicu vijeće je uzelo kao otegotne okolnosti na teret V.optuženika, a također i činjenicu da je po riječima preživjelih oštećenika Željko Tutić prosto uživao u tome da ih redovito tuče.

Kao otegotnu okolnost vijeće je cijenilo i činjenicu da je V.opt. Željko Tutić pod svaku cijenu pokušao stvariti lažni alibi kako bi svojim djelima dao manji značaj, tj. izbjegao kaznenu odgovornost. S tim u svezi on je predložio niz svjedoka, pa i svoju suprugu Snježanu Tutić, koji pred ovim vijećem očigledno nisu govorili istinu, tj. lažno su svjedočili, jer je utvrđeno činjenično stanje u potpunosti suprotno od njihovih iskaza.

S druge pak strane vijeće mu je kao olakotnu okolnost uzelo činjenicu da je u vrijeme počinjenja ovog kaznenog djela V.optuženik bio vrlo mlada osoba s još nenavršene 24 godine, na kojeg su očito djelovali specifični ratni uvjeti stalne napetosti i stresa. Vijeće je također cijenilo i činjenicu da dosada nije osuđivan, da je obiteljski čovjek, oženjen, otac dvoje malodobne djece i da se za vrijeme vođenja ovog kaznenog postupka disciplinirano i korektno ponašao.

Imajući u vidu navedeno, a pogotovo na jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra V.opt. Željko Tutić zvani Eki je za predmetno djelo osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina, koja kazna je primjerena svim navedenim okolnostima, te ličnosti V.optuženika. Ova kazna sadrži i dostatnu moralnu osudu za zlo koje je činjenjem V.optuženik nanio društvu u cjelini.

Šestooptuženiku Antunu Iveziću je dokazano da je počinio kazneno djelo pod toč. 4 a, 4 e. i 4 f. presude, tj. da je za vrijeme oružanog sukoba ubijao, mučio, nečovječno postupao prema civilnim osobama i nanosio im velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta i zdravlja, kršeći time pravila međunarodnog prava i time počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Tijekom ovog kaznenog postupka Antunu Iveziću zvanom Braja je dokazano da je sudjelovao u nizu stravičnih radnji mučenja i zlostavljanja uhićenih civila. Za vijeće nije bilo nikakve dvojbe da se smrt Jove Žestića i Rade Gojkovića, pod toč. 4 e. i 4 f. može pripisati i radnjama VI.optuženika jer se radi o starijim ljudima, otprije bolesnim, koji su umrli upravo zbog dobivenih batina i smrzavanja uslijed polijevanja hladnom vodom. Sve ove činjenice vijeće je uzelo kao otegotne okolnosti na teret VI.optuženika, tim više što je po riječima preživjelih oštećenika on prosto uživao u tome da ih redovito tuče.

Kao otegotnu okolnost vijeće mu je uzelo i činjenicu da se on, za razliku od ostalih optuženika, još dodatno izživljavao na oštećenicima, te je tako 20. studenog 1991. g. odsjekao uho Nikoli Krajnoviću, dok je Savi Gojkoviću, Peri Novkoviću i Milanu Popoviću odsjekao oba uha, a zatim zasjekao resicu uha Miji Krajnoviću zapovjedivši mu da pojede uho

Save Gojkovića, što je ovaj iz straha i učinio. On se čak time hvalio govoreći da će mu to što radi u Marinom Selu biti uračunato u vojni staž.

S druge pak strane vijeće mu je kao olakotnu okolnost uzelo činjenicu da je u vrijeme počinjenja predmetnog kaznenog djela VI.optuženik bio vrlo mlada osoba s tek navršenih 19 godina, ni u kom slučaju dovoljno životno zreo, i na kojeg su očito djelovali specifični ratni uvjeti stalne napetosti i stresa, i često je bio pod utjecajem alkohola. Vijeće je također cijenilo i činjenicu da dosada nije osuđivan, da je oženjen i otac dvoje malodobne djece, i da se za vrijeme vođenja ovog kaznenog postupka disciplinirano i korektno ponašao i ničim sudu nije otežavao vođenje ovog kaznenog postupka.

Odlučujući o visini kazne vijeće je imalo na umu sve navedeno, a pogotovo jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra, te činjenicu da je u vrijeme počinjenja ovog kaznenog djela VI.opt. Antun Ivezić bio mlađi punoljetnik i da mu se kao takvom u smislu čl. 110. st. 1. Zakona o sudovima za mladež („NN“ 111/97) ne može izreći kazna zatvora u trajanju duljem od 12 godina. Zbog toga je vijeće smatralo da je kazna zatvora od 10 godina na koju je VI.opt. Antun Ivezić osuđen primjerena svim navedenim okolnostima, te ličnosti VI.optuženika. Ova kazna sadrži i dostatnu moralnu osudu za zlo koje je činjenjem VI.opt. nanio društvu u cjelini.

Temeljem čl. 63. KZ optuženicima je u izrečene kazne zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru i to I.optuženiku Damiru Kufneru od 19. veljače do 25. srpnja 2008. godine i od 28. srpnja 2008. godine pa do 13. ožujka 2009. godine; II.optuženiku Davoru Šimiću od 19. veljače do 25. srpnja 2008. godine, od 28. srpnja do 22. prosinca 2008. godine i od 9. siječnja do 17. veljače 2009. godine; III.optuženiku Pavlu Vancašu od 21. ožujka do 22. prosinca 2008. godine, a optuženicima Tomici Poletto, Željku Tutiću i Antunu Iveziću od 21. ožujka 2008. godine pa dalje.

Temeljem čl. 122. st. 4. ZKP svi optuženici su oslobođeni od obveze naknade troškova kaznenog postupka iz čl. 119. st. 2. toč. 1-6. ZKP u cijelosti. Naime, svi optuženici su dugo vremena proveli u pritvoru, bez ikakvih primanja, a troškovi ovog kaznenog postupka su izuzetno visoki, tako da bi plaćanjem tih troškova bila dovedena u pitanje njihova i egzistencija njihovih obitelji.

U Požegi, 13. ožujka 2009. g.

ZAPISNIČAR:

Tatjana Obradović, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Predrag Dragičević, v.r.

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka pisanog otpravka presude. Žalba se podnosi ovom sudu u dovoljnom broju istovjetnih

primjerka za sud i protivnu stranu, neposredno ili preporučeno putem pošte. O žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

DNA:

1. ŽDO Požega, na broj K-DO-14/07
2. I.opt. DAMIR KUFNER, Ul. S. Radića 62, PREKOPAKRA
3. II.opt. DAVOR ŠIMIĆ, Vinogradska ul. 3, PAKRAC
4. III.opt. PAVAO VANCAŠ, Ribarica 136, KARLOBAG
5. IV.opt. TOMICA POLETTO, Zatvor u Požegi
6. V.opt. ŽELJKO TUTIĆ, Zatvor u Požegi
7. VI.opt. ANTUN IVEZIĆ, Zatvor u Požegi
8. Branitelj I. opt. JOVAN DONESKI, odvjetnik iz Garešnice, V. Nazora 19b
9. Branitelj II. opt. MARKO DUMANČIĆ, odvjetnik iz Osijeka, L. Jägera 6
10. Branitelj III. opt. ŽELJKO DAMJANAC, odvjetnik iz Požege
11. Branitelj IV. opt. BRANKO BARIČEVIĆ, odvjetnik iz Požege
12. Branitelj V. opt. GORDANA GRUEBŠA, Iblerov trg 10/V, Zagreb
13. Branitelj VI. opt. DOMAGOJ MILIČEVIĆ, odvjetnik iz Požege

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
upravitelj sudske pisarnice

(Damir Samardžija)

